

Qurtuluşdan başlayan yeni neft strategiyası

Prezident İlham Əliyev:
"Bu gün Azərbaycanın müstəqil ölkə kimi yaşamasında, iqtisadi potensialımızın formalaşmasında neft-qaz amili çox böyük rol oynayır"

Azərbaycanın adı dünya tarixinə neftin vətəni kimi həkk olunub. Zəngin neft-qaz sərvətlərinə malik olduğuna görə ölkəmizi "Odlar diyarı" adlandırırlar. Lakin torpağımızın təkindəki, Xəzərin ölkəmizə məxsus hissəsinin dərinliklərindəki "qara qızıl" müstəqilliyimizə qədər, daha doğrusu, Ulu Öndər Heydər Əliyevin xalqın təkidli tələbi ilə ikinci dəfə hakimiyyətə qayıtması ilə baş verən Qurtuluş qədər özümüzün olmayıb.

1848-ci ildə Bakıda, Bibiheybət yatağında qazılmış quyudan neft fontan vurub və bu hadisə dünyada neftin sənaye üsulu ilə çıxarılmasının başlanması kimi tarixə düşüb. Əlbəttə, o zamanlar belə böyük bir sərvət xaric iri kapitalistlərinin diqqətini çəkməyə bilməzdi. Odur ki, həmin dövrlərdə neft maqnatları Azərbaycana axışdı. Nobellər, Mantaşevlər, Rotşildlər torpağımızın "qara qızıl"ını qan kimi sorub aparmaq üçün özlərini oda-közə vurublar.

Azərbaycan neftinin böyük bir hissəsi isə Xəzərin dərinliklərində "uyuyurdu". Keçən əsrin ortalarında Azərbaycan neftçiləri dənizin də neftini üzə çıxardılar. 1949-cu ildə "Neft Daşları"nda ilk quyu fontan vurdu. Başqa sözlə, dünyada dəniz neftinin erası da Azərbaycandan, Xəzərdən başladı.

Sovet dönəmində Azərbaycanda həm qurudakı, həm də dənizdəki digər yataqlardan da böyük həcmdə neft çıxarıldı. Lakin keçmiş SSRİ-nin planlı təsərrüfatı təbiətin bəxş etdiyi bu zənginlikdən xalqımızın lazımcına bəhrələnməsinə imkan vermirdi.

Müstəqilliyin ilk illəri isə Azərbaycan üçün çətin keçdi. Ölkəni idarə edənlərin məsuliyyətsizliyi və sərişsizliyi ucbatından neft-qaz sənayesi də tənəzzülə uğradı. Dönüş isə Ümummilli Liderimizin dühası ilə baş verdi. Prezident İlham Əliyevin dediyi kimi: "Otuz il bundan əvvəl Azərbaycan, əlbəttə ki, başqa bir ölkə idi. Biz müstəqillik yolunda ilk addımlarımızı atdıq və bu, çətinliklər, çağırışlar və faciəvi hadisələrlə dolu olan bir dövr idi".

Dövlətimizin başçısı bu ayın əvvəlində keçirilmiş Bakı Enerji Həftəsinin açılış mərasimində çıxışında məhz həmin vaxtı xatırlayaraq dedi: "Heydər Əliyevin 1993-cü ilin oktyabrında Prezident seçilməsi ölkənin tarixində yeni səhifə açdı və söhbət təkə ölkənin enerji seqmentindən getmir. İrmiq yaşlı iqtisadi islahatlar, yeni demokratik konstitusiyanın qəbul edilməsi, senzuranın ləğvi və əlbəttə ki, iqtisadiyyatımızın ön cəlbədicisi olan enerji sektoruna investisiyaları cəlb etmək cəhdləri..."

Dünya Bankı Azərbaycanda iqtisadi artım proqnozlarını yeniləyib

Dünya Bankı Azərbaycanda 2024-cü ildə 2,3 faiz, 2025-ci və 2026-cı illərdə isə 2,4 faiz iqtisadi artım proqnozlaşdırır.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Dünya Bankının iyunun 12-də dərc edilmiş Avropa və Mərkəzi Asiya iqtisadiyyatı üzrə "Özəl sektorün gücünün artırılması" adlı iyun hesabatında deyilir.

Qeyd olunur ki, yanvar ayının proqnozu ilə nisbətə 2024-2025-ci illərdə ÜDM-in artım templərinin 0,1 faiz bəndi azalıb. Bundan başqa, Dünya Bankının proqnozlarına görə, 2024-2026-cı illərdə Cənubi Qafqaz ölkələrində iqtisadiyyatın artımı təxminən 3,5 faiz səviyyəsində sabitləşir.

Devid MORAN: "Azərbaycan Orta dahlizin inkişafının mərkəzində yerləşir"

İnfrastruktur və coğrafi baxımından Azərbaycan Orta dahlizin inkişafının mərkəzində yerləşir. Bu dahliz böyük və mürəkkəb bir layihədir, lakin artıq irəliləyib əldə olunur və bu layihəyə böyük maraq var.

Bu sözləri "Xəzər" Siyasət Mərkəzinin Britaniya üzrə müşaviri, sabiq britaniyalı diplomat David Moran AZƏRTAC-a açıqlamasında deyib. O, Orta dahlizin ticarət, malların və enerjinin daşınması, məlumat və insanlararası əlaqələr üçün önəmindən danışaraq bildirdi ki, Orta dahlizin tam icrası vaxt tələb edir, lakin görülən işlərə görə optimistdir.

David Moran qeyd edib ki, Azərbaycanın yeni İpək

yolu marşrutunun bir hissəsi olmaq üçün aparıcı məkana çevrilmək, Gürcüstan, Qazaxıstan, Türkiyə və Orta dahlizin əsas ölkələri ilə birlikdə işləmək istəyi çox yaxşı amildir. Azərbaycanın COP29 vasitəsilə bunu daha da irəli aparmaq imkanı var.

Seçkilərdəki məğlubiyyət Makrona dərs olmalıdır

Fransada əhalinin hakimiyyətdən narazılığı getdikcə daha da artır

Fransanın müstəmləkə siyasətini ifşa edən platforma

Bakı Təşəbbüs Qrupu əsarətdəki xalqların səsinə dünyaya çatdıran beynəlxalq tribunadır

Fransanın kolonializm siyasətini davam etdirməsinə, müstəmləkəsi altında saxladığı xalqların fundamental hüquqlarını pozmasını, müstəqillik tələbi ilə ayağa qalxanları həbs etməsinə, öldürməsinə Azərbaycan bütün beynəlxalq platformalarda ifşa edir. Ölkəmiz Qoşulmama Hərəkatının Bandunq prinsiplərinə uyğun olaraq aktiv formada neokolonializmə qarşı mübarizə aparır, azad olmağa çalışan xalqları dəstəkləyir, neokolonializm ilə mübarizə mövzusunda müxtəlif platformalar vasitəsilə beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətinə çatdırır.

Qeyd edək ki, Azərbaycanın sədrliyi dövründə Qoşulmama Hərəkatının Əlaqələndirmə Bürosunun nazirlər toplantısı çərçivəsində 2023-cü il iyulun 6-da Bakıda "Müstəmləkəçiliyin tamamilə aradan qaldırılmasına doğru" adlı konfransın iştirakçıları tərəfindən Bakı Təşəbbüs Qrupu (BTQ) yaradılıb. BTQ XXI əsrdə hələ də müstəmləkəçilikdən əziyyət çəkən dünyanın müxtəlif bölgələrində yerləşən xalqların azadlıq uğrunda apardıqları mübarizəyə dəstək verir.

Bununla əlaqədar, BTQ ötən il sentyabrın 22-də ABŞ-nin Nyu York şəhərində yerləşən BMT-nin mənzil qərarğa-

hında "Dekolonizasiya: Sakit İnqilab" adlı konfrans keçirib. Tədbirdə müstəqillik və millətçi hərəkatlarının nümayəndələri Fransa müstəmləkəçiliyindən tam azad olunanadək və müstəmləkəçiliyin kökünü kəsilməsinədək mübarizələrini davam etdirəcəklərini bəyan ediblər.

Xüsusi qeyd edək ki, ölkəmiz öz gücünə torpaqlarını işğaldan azad etməsi, Qarabağda separatizmin kökünü kəsməsi ilə müstəmləkədən qurtulmaq istəyən xalqların ümid, inam yerinə çevrilib. Buna görə də onlar Bakı Təşəbbüs Qrupu vasitəsilə səslərini dünyaya çatdırırlar.

Uğursuz keşiş başını itirib

Revansistlərin din xadimlərindən vasitə kimi istifadə etmək cəhdləri də puç olur

Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində, "Sosial sığorta haqqında", "Gömrük tarifi haqqında" və "Reklam haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 12-ci, 15-ci, 16-cı, 25-ci və 26-cı bəndlərini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Maddə 1. Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 8 (I kitab), maddə 583 (Cild I); Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 26 dekabr tarixli 1080-VIQD nömrəli Qanunu) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 13.2.52-ci maddədə "qeydiyyat" sözündən əvvəl "rezidentinin" sözü əlavə edilsin;

1.2. 102.1.121-ci, 106.1.12-ci, 106.1.13-cü, 164.1.15-ci, 164.1.16-cı, 164.1.28-ci, 199.7-ci, 199.8-ci, 207.3-cü və 207.4-cü maddələrdə "qərarına əsasən yaradılan" sözləri "müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) yaratdığı" sözləri ilə əvəz edilsin.

Maddə 2. "Sosial sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1997, № 5, maddə 348 (Cild I) 12-ci maddəsində "qərarına

əsasən yaradılan" sözləri "müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) yaratdığı" sözləri ilə əvəz edilsin.

Maddə 3. "Gömrük tarifi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2013, № 7, maddə 779 (Cild I) 20.0.18-20.0.20-ci maddələrində "qərarına əsasən yaradılan" sözləri "müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) yaratdığı" sözləri ilə əvəz edilsin.

Maddə 4. "Reklam haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015, № 7, maddə 812 (Cild I) 26.8-ci maddəsinə "kvadratmetrdən" sözündən sonra ", müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) yaratdığı sənaye parklarına, sənaye məhəllələrinə və aqrparklara münasibətdə isə hər birinin ümumi ölçüsü 20 kvadratmetrdən" sözləri əlavə edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 19 aprel 2024-cü il

"Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində, "Sosial sığorta haqqında", "Gömrük tarifi haqqında" və "Reklam haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 19 aprel tarixli 1135-VIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və bununla əlaqədar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin bəzi fərmanlarında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, "Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində, "Sosial sığorta haqqında", "Gömrük tarifi haqqında" və "Reklam haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 19 aprel tarixli 1135-VIQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:

1. Müəyyən edilsin ki:

1.1. Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin 102.1.21-ci, 106.1.12-ci, 106.1.13-cü, 164.1.15-ci (birinci halda), 164.1.16-cı (birinci halda), 164.1.28-ci (birinci halda), 199.7-ci, 199.8-ci, 207.3-cü və 207.4-cü maddələrində nözdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;

1.2. həmin Məcəllənin 102.1.21-ci, 106.1.12-ci, 106.1.13-cü, 164.1.15-ci, 164.1.16-cı, 164.1.28-ci, 199.7-ci, 199.8-ci, 207.3-cü və 207.4-cü maddələrində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti nəzərdə tutulur;

1.3. "Sosial sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 12-ci maddəsində birinci halda nözdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;

1.4. həmin Qanunun 12-ci maddəsində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti nəzərdə tutulur;

1.5. "Gömrük tarifi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 20.0.18-20.0.20-ci maddələrində birinci hallarda nözdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;

1.6. həmin Qanunun 20.0.18-20.0.20-ci maddələrində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti nəzərdə tutulur;

1.7. "Reklam haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 26.8-ci maddəsində nözdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;

1.8. həmin Qanunun 26.8-ci maddəsində "orqan (qurum)" dedikdə sənaye parklarına və sənaye məhəllələrinə münasibətdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, aqrparklara münasibətdə isə Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi nəzərdə tutulur.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti "Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində, "Sosial sığorta haqqında", "Gömrük tarifi haqqında" və "Reklam haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 19 aprel tarixli 1135-VIQD nömrəli Qanunundan irəli gələn məsələləri həll etsin.

3. "Sosial sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1997-ci il 7 aprel tarixli 568 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, № 5, maddə 349 (Cild I); Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2024-cü il 13 may tarixli 61 nömrəli Fərmanı) 2.4-1-ci və 2.4-2-ci bəndləri müvafiq olaraq 2.4-2-ci və 2.4-5-ci bəndlər hesab olunsun və aşağıdakı məzmununda 2.4-1-ci bənd əlavə edilsin:

"2.4-1. həmin Qanunun 12-ci maddəsində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti nəzərdə tutulur;"

4. "Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin tətbiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə məsələləri haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun və bu Qanunla təsdiq edilmiş Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 30 avqust tarixli 393 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 8 (III kitab), maddə 616 (Cild I); Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2024-cü il 13 may tarixli 61 nömrəli Fərmanı) 1.2-ci bəndinə "102.1.14.15-ci," sözlərindən sonra "102.1.21-ci," sözləri, "102.1.29-cü (birinci halda)," sözlərindən sonra "106.1.12-ci, 106.1.13-cü," sözləri, "160.4-cü," sözlərindən sonra "164.1.15-ci, 164.1.16-cı, 164.1.28-ci," sözləri, "cümlələrində," sözlərindən sonra "199.7-ci, 199.8-ci," sözləri, "199.16-cı (ikinci halda)," sözlərindən sonra isə "207.3-cü, 207.4-cü," sözləri əlavə edilsin.

5. "Gömrük tarifi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2013-cü il 4 iyul tarixli 936 nömrəli Fərmanına (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2013, № 7, maddə 801 (Cild I) aşağıdakı məzmununda 3.1-3-cü bənd əlavə edilsin:

"3.1-3. həmin Qanunun 20.0.18-20.0.20-ci maddələrində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti nəzərdə tutulur;"

6. "Reklam haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2015-ci il 15 may tarixli 1281-IVQ nömrəli Qanununun tətbiqi və "Reklam haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1997-ci il 24 noyabr tarixli 644 nömrəli Fərmanın ləğvi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2015-ci il 14 iyul tarixli 554 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015, № 7, maddə 822 (Cild I) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

6.1. 2.1-ci bəndə "34.2-ci" sözlərindən əvvəl "26.8-ci maddəsində," sözləri əlavə edilsin;

6.2. aşağıdakı məzmununda 2.1-1-ci bənd əlavə edilsin:

"2.1-1. həmin Qanunun 26.8-ci maddəsində "orqan (qurum)" dedikdə sənaye parklarına və sənaye məhəllələrinə münasibətdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, aqrparklara münasibətdə isə Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi nəzərdə tutulur;"

7. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 19 dekabr tarixli 1743 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017, № 12 (I kitab), maddə 2311 (Cild I) ilə təsdiq edilmiş "Açıq məkanda reklam yerləşdirilməsinə icazə verilməsi və bu sahədə nəzarətin həyata keçirilməsi Qeydiyyat"nın 1.5-ci bəndinə "kvadratmetrdən" sözlərindən sonra ", dövlət tərəfindən yaradılan sənaye parklarına, sənaye məhəllələrinə və aqrparklara münasibətdə isə hər birinin ümumi ölçüsü 20 kvadratmetrdən" sözləri əlavə edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 12 iyun 2024-cü il

Hacıqabul Sənaye Parkının yaradılması və "Hacıqabul Sənaye Məhəlləsinin yaradılması haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 25 iyul tarixli 3127 nömrəli Sərəncamında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, ölkədə qeyri-neft sektorunun davamlı inkişafının təmin edilməsi, sahibkarlığın dəstəklənməsi, müasir texnologiyalara əsaslanan rəqəbatqabiliyyətli sənaye müəssisələrinin təşkili və əhəlinin istehsal sahəsində məşğulluğunun daha da artırılması məqsədilə **qərara alıram**:

1. Hacıqabul rayonunda Hacıqabul Sənaye Məhəlləsinin əsasında Hacıqabul Sənaye Parkı yaradılsın.

2. Müəyyən edilsin ki:

2.1. Hacıqabul Sənaye Parkı sahibkarlıq fəaliyyətinin həyata keçirilməsi üçün zəruri infrastrukturunu və idarəetmə qurumları olan, müasir texnologiyaların tətbiqi yolu ilə rəqəbatqabiliyyətli məhsul istehsalı və xidmətlər göstərilməsi məqsədli ilə istifadə edilən, sahibkarların səmərəli fəaliyyətinə və inkişafına kömək edən ərazidir;

2.2. Hacıqabul Sənaye Parkının fəaliyyətinin təşkili, onun idarə edilməsi və inkişafı ilə bağlı tədbirləri Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyində İqtisadi Zonaların İnkişafı Agentliyi həyata keçirir;

2.3. Hacıqabul Sənaye Məhəlləsinin rezidenti olan və bu Fərmanın 4.1-ci bəndinə əsasən müəyyən ediləcək prioritet istiqamətlərdə uyğun fəaliyyət göstərən sahibkarlıq subyektləri sənaye parkının rezidenti, digər sahibkarlıq subyektləri isə sənaye parkının qeyri-rezidenti kimi Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2013-cü il 24 aprel tarixli 865 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Sənaye parkları haqqında Nümunəvi Əsasnamə"də nəzərdə tutulmuş qaydada qeydiyyat alınmaqla, Hacıqabul Sənaye Parkının ərazisində fəaliyyətlərini davam etdirirlər;

2.4. Hacıqabul Sənaye Parkının fəaliyyəti Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Hacıqabul Sənaye Məhəlləsinin yaradılması haqqında" 2017-ci il 25 iyul tarixli 3127 nömrəli və "Hacıqabul Sənaye Məhəlləsinin ərazisinin genişləndirilməsi haqqında" 2020-ci il 13 may tarixli 2039 nömrəli sərəncamları ilə Hacıqabul Sənaye Məhəlləsinin fəaliyyəti üçün ayrılmış 60 hektar ərazidə təşkil olunsun.

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti Hacıqabul Sənaye Parkının ərazisinin genişləndirilməsi məqsədilə altı ay müddətində zəruri tədbirlər görülməsini təmin etsin.

4. Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi üç ay müddətində:

4.1. Hacıqabul Sənaye Parkında istehsal və emal olunan sənaye məhsulları, habelə göstərilən xidmətlər üzrə prioritet istiqamətləri müəyyən etsin;

4.2. bu Fərmanın 2.3-cü bəndinə uyğun olaraq Hacıqabul Sənaye Məhəlləsinin rezidenti olan sahibkarlıq subyektlərinin sənaye parkının rezidenti və ya qeyri-rezidenti kimi qeydiyyat alınması ilə bağlı tədbirlər görsün;

4.3. bu Fərmanın irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

5. "Hacıqabul Sənaye Məhəlləsinin yaradılması haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 25 iyul tarixli 3127 nömrəli Sərəncamının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017, № 7, maddə 1462 (Cild I) 2-ci hissəsi ləğv edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 12 iyun 2024-cü il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2013-cü il 24 aprel tarixli 865 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Sənaye parkları haqqında Nümunəvi Əsasnamə"də dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2013-cü il 24 aprel tarixli 865 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2013, № 4, maddə 379 (Cild I) ilə təsdiq edilmiş "Sənaye parkları haqqında Nümunəvi Əsasnamə"də aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 1-ci hissə üzrə:

1.1.1. 1.3.2-ci yarımbənd aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"1.3.2. sənaye parkının idarəedici təşkilatı (bundan sonra - idarəedici təşkilat) - sənaye parkının fəaliyyətinin təşkili, idarə olunmasını və inkişafını təmin edən dövlətə məxsus hüquqi şəxs";

1.1.2. 1.3.3-cü yarımbənddə "səlahiyyətli orqan" sözləri "idarəedici təşkilat" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.1.3. 1.3.4-1-ci yarımbəndə "(sahələrinin)" sözlərindən sonra "və (və ya) tikilinin" sözləri əlavə edilsin və həmin yarımbənddə "operatorla" sözü çıxarılsın;

1.2. 3-cü hissə üzrə:

1.2.1. 3.4.2-ci yarımbənddən "dövlət əhəmiyyətli, beynəlxalq" sözləri çıxarılsın;

1.2.2. aşağıdakı məzmununda 3.8 - 3.10-cu bəndlər əlavə edilsin:

"3.8. İdarəedici təşkilat sənaye parklarının, habelə onların rezidentlərinin və qeyri-rezidentlərinin reyestrini (bundan sonra - reyestr) yaradır, həmin reyestrin aparılmasını və reyestrə daxil edilmiş məlumatların müntəzəm yenilənməsini təmin edir. Reyestrin aparılması qaydasını səlahiyyətli orqan müəyyən edir.

3.9. Sənaye parkının yaradılması barədə qərar qəbul edildikdən sonra 10 (on) iş günündən gec olmayaraq, bu barədə Əsasnamənin 3.10-cu bəndində göstərilən məlumatlar idarəedici təşkilat tərəfindən reyestrə daxil edilir.

3.10. Reyestr informasiya ehtiyatıdır və oraya sənaye parkının yaradılması barədə aktın tarixi, nömrəsi və növü, yaradılmasının məqsədi, fəaliyyət profili və müddəti, ərazisinin ölçüsü, yerləşdiyi inzibati ərazi vahidi, qeydiyyat tarixi və nömrəsi daxil edilir;"

1.3. 4-cü hissə üzrə:

1.3.1. 4.2-ci bənd üzrə:

1.3.1.1. ikinci cümlədə "və operator sənaye parkının fəaliyyətinə görə cavabdehdir" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.3.1.2. üçüncü cümlədə ", habelə" sözü "və ya" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.3.2. 4.3-cü və 4.8-ci bəndlərin birinci cümlələrində ismin müvafiq hallarında "səlahiyyətli orqan" sözləri ismin müvafiq hallarında "idarəedici təşkilat" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.4. 5-ci hissə üzrə:

1.4.1. 5.0.7-3-cü yarımbənd aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"5.0.7. sənaye parkının rezidenti və qeyri-rezidenti ilə bağlanan sənaye parkının ərazisində dövlət mülkiyyətində olan torpaq sahəsinin və tikilinin icarə müqavilələrinin nümunəvi formasını müəyyən edir";

1.4.2. aşağıdakı məzmununda 5.0.7-3-cü yarımbənd əlavə edilsin:

"5.0.7-3. operator tərəfindən sənaye parkında həyata keçirilən fəaliyyət haqqında yarımillik hesabatın, habelə operatorun fəaliyyətinin konar auditor hesabatının idarəedici təşkilata təqdim edilmə qaydasını müəyyən edir";

1.5. 6-cı hissə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

6. İDARƏEDİCİ TƏŞKİLATIN VƏZİFƏLƏRİ VƏ HÜQUQLARI

6.1. İdarəedici təşkilatın vəzifələri aşağıdakılardır:

6.1.1. sənaye parkının fəaliyyətinin təşkili, idarə olunması və inkişafı ilə bağlı tədbirlər görmək;

6.1.2. sənaye parkının inkişaf konsepsiyasını və əsasnaməsinin layihələrini hazırlamaq, səlahiyyətli orqanla razılaşdırmaq və təsdiq etmək;

6.1.3. sənaye parkının inkişaf konsepsiyasını, yerli və xarici investisiyaların cəlb edilməsi ilə bağlı proqramları həyata keçirmək;

6.1.4. sənaye parkının, onun rezidentlərinin və qeyri-rezidentlərinin reyestrini aparmaq, sənaye parkının rezidentinə qeydiyyat şəhadətnaməsi vermək;

6.1.5. sənaye parkının rezidenti olmaq istəyən hüquqi və fiziki şəxslərə niyyət razılaşması bağlamaq;

6.1.6. sənaye parkının rezidentləri və qeyri-rezidentləri ilə sahibkarlıq fəaliyyətinin həyata keçirilməsinə dair müqavilə bağlamaq;

6.1.7. sənaye parkının ərazisində dövlət mülkiyyətində olan torpaq sahələrini və (və ya) tikililəri sənaye parkının rezidentlərinə və qeyri-rezidentlərinə icarəyə vermək;

6.1.8. sənaye parkının rezidentlərinin istifadəsində olan torpaq sahələrinin və mülkiyyətində (istifadəsində) olan tikililərin onun yeni rezidentlərinə icarəyə (subicarəyə) verilməsini sənaye parkının fəaliyyətinə uyğunluğunu müəyyən etmək;

6.1.9. sənaye parkında sahibkarlıq fəaliyyətinin həyata keçirilməsinə dair sənaye parkının rezidentləri və qeyri-rezidentləri ilə bağlanmış müqavilələrin şərtlərinə əməl olunmasına nəzarət etmək, həmin müqavilələr üzrə aşkar olunmuş pozuntuların aradan qaldırılması və vurulmuş zərərini ödənilməsi ilə bağlı tədbirlər görmək;

6.1.10. səlahiyyətli orqanın müəyyən etdiyi qaydada sənaye parkının rezidentlərinin, habelə qeyri-rezidentlərinin fəaliyyəti haqqında hesabatlar, statistik məlumatlar almaq, sənaye parkının rezidentlərinin fəaliyyətinin təqdim etdikləri investisiya layihəsinə (biznes-plana) uyğunluğunu qiymətləndirmək;

6.1.11. sənaye parkında səlahiyyətli orqanın, habelə digər aidiyyəti dövlət orqanlarının (qurumlarının) səlahiyyətlərinin həyata keçirilməsi üçün sərəfat yaratmaq;

6.1.12. dövlət orqanları (qurumları) tərəfindən sənaye parkının rezidentlərində və qeyri-rezidentlərdə keçirilən yoxlamalarda rezidentlərin və qeyri-rezidentlərin dövlətə ilə iştirak etmək;

6.1.13. sənaye parkının fəaliyyəti və inkişafı barədə yarımillik hesabatları, o cümlədən konar audit hesabatlarını səlahiyyətli orqana təqdim etmək;

6.1.14. mühasibat uçotu aparmaq və statistik hesabatlar tərtib etmək;

6.1.15. sənaye parkının operatoru seçdiyi halda onunla idarəetmə sazişi bağlamaq və operator tərəfindən idarəetmə sazişindən irəli gələn vəzifələrin icrasına nəzarət etmək;

6.1.16. sənaye parkının rezidentləri və qeyri-rezidentləri, habelə onlarla operator arasında mübahisələrin danışıqlar yolu ilə həllinə kömək etmək;

6.1.17. sahibkarlıq fəaliyyətinin həyata keçirilməsi, bu Əsasnaməyə əməl edilməsi ilə bağlı sənaye parkının rezidentlərinə və qeyri-rezidentlərə kömək göstərmək;

6.1.18. sənaye parkının hüddullarında idarəetməni və təsərrüfat fəaliyyətini təşkil etmək;

6.1.19. sənaye parkının infrastrukturuna xidmət göstərmək, onun normal fəaliyyətini təmin etmək, cari və əsaslı təmirini həyata keçirmək;

6.1.20. sənaye parkının rezidentlərinin və qeyri-rezidentlərinin yazılı müraciətləri əsasında onların adından dövlət və yerli özünüidarəetmə orqanları qarşısında təmsilçilik ("bir pəncərə") funksiyasını yerinə yetirmək;

6.1.21. istilik və elektrik enerjisinin, suyun və qazın paylanılması, tullantı sularının axıdılması və məişət tullantılarının yığılması xidmətlərini göstərmək;

6.1.22. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktları ilə müəyyən edilmiş digər vəzifələri yerinə yetirmək.

6.2. İdarəedici təşkilatın hüquqları aşağıdakılardır:

6.2.1. sənaye parkının fəaliyyətini təşviq etmək, sənaye parkında istehsalın inkişafı üçün investorları cəlb etmək və onlarla danışıqlar aparmaq;

6.2.2. ofis, konsaltinq, laboratoriya müayinəsi, biznes-inkubasiya, trening, peşə hazırlığı, marketinq, hüquq, logistika, rabitə, mühafizə, ictimai işə, təvəqüqat, xarici iqtisadi əməliyyatlarla bağlı məsləhət xidmətləri və sahibkarlıq fəaliyyətinin səmərəli həyata keçirilməsi üçün qanunla qadağan olunmayan digər xidmətlər göstərilməsini təmin etmək;

6.2.3. sənaye parkının idarə olunması və inkişafı məqsədilə səlahiyyəti orqana təkliflər vermək;

6.2.4. sənaye parkının idarə olunması üçün müsabiqə əsasında operatoru seçmək;

6.2.5. elmi-texniki potensialın inkişafı və gücləndirilməsi məqsədilə yerli və xarici elm və təhsil müəssisələri ilə əməkdaşlıq etmək;

6.2.6. sənaye parkının ərazisində qabaqcıl texnologiyaların, texnika və materialların tətbiqini təmin etmək;

6.2.7. sənaye parkının rezidentləri və

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Sənaye məhəllələrinin yaradılması və fəaliyyətinin təşkili haqqında" 2014-cü il 8 oktyabr tarixli 288 nömrəli, "Şəhur Sənaye Məhəlləsinin yaradılması və "Sənaye məhəllələrinin yaradılması və fəaliyyətinin təşkili haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2014-cü il 8 oktyabr tarixli 288 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi barədə" 2019-cu il 13 sentyabr tarixli 831 nömrəli fərmanlarında və "Sabirabad Sənaye Məhəlləsinin yaradılması haqqında" 2017-ci il 27 noyabr tarixli 3407 nömrəli Sərəncamında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. "Sənaye məhəllələrinin yaradılması və fəaliyyətinin təşkili haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2014-cü il 8 oktyabr tarixli 288 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014, № 10, maddə 1173 (Cild I)) 3-cü hissəsində "iştirakçılarının" sözü "rezidentlərinin" sözü ilə əvəz edilsin.

2. "Şəhur Sənaye Məhəlləsinin yaradılması və "Sənaye məhəllələrinin yaradılması və fəaliyyətinin təşkili haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2014-cü il 8 oktyabr tarixli 288 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan

can Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 13 sentyabr tarixli 831 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019, № 9, maddə 1490 (Cild I)) 4.1-ci bəndində "iştirakçıların" sözü "rezidentlərin" sözü ilə əvəz edilsin.

3. "Sabirabad Sənaye Məhəlləsinin yaradılması haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 27 noyabr tarixli 3407 nömrəli Sərəncamının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017, № 11, maddə 2116 (Cild I)) 4.1-ci bəndində "iştirakçıların" sözü "rezidentlərin" sözü ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 12 iyun 2024-cü il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 29 dekabr tarixli 434 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Fondu haqqında Əsasnamə"də dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 29 dekabr tarixli 434 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 12, maddə 846 (Cild I)) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Fondu haqqında Əsasnamə"nin 5.2-ci bəndində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. ikinci cümlədə "bir" sözü "iki" sözü ilə əvəz edilsin;

1.2. üçüncü cümlədə "müavini" sözü "müavinləri" sözü ilə, "daşıyır" sözü "daşıyırlar" sözü ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 12 iyun 2024-cü il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "İcarəyə verilmiş dövlət əmlakından səmərəli istifadə olunması tədbirləri haqqında" 1997-ci il 6 sentyabr tarixli 629 nömrəli, "Torpaq icarəsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" 1999-cu il 12 mart tarixli 116 nömrəli, "Azərbaycan Respublikasının 1999-cu il 25 iyun tarixli Qanunu ilə təsdiq edilmiş Azərbaycan Respublikasının Torpaq Məcəlləsinin icrasının təmin edilməsi barədə" 2000-ci il 6 mart tarixli 291 nömrəli, "Torpaq icarəsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər barədə" 2003-cü il 23 oktyabr tarixli 972 nömrəli, "Daşınmaz dövlət əmlakı obyektlərinin müsabiqə əsasında icarəyə verilməsi Qaydaları"nın təsdiq edilməsi barədə" 2010-cu il 22 iyun tarixli 284 nömrəli, "Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin fəaliyyətinin təmin edilməsi və "Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi haqqında Əsasnamə"nin təsdiqi və "Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin fəaliyyətinin təmin edilməsi və "Azərbaycan Respublikası İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2006-cı il 28 dekabr tarixli 504 nömrəli Fərmanında dəyişikliklər edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2014-cü il 20 fevral tarixli 111 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 30 dekabr tarixli 911 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi barədə" 2020-ci il 12 may tarixli 1017 nömrəli və "Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyindəki İqtisadi Zonaların İnkişafı Agentliyinin fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında" 2021-ci il 21 dekabr tarixli 1506 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. "İcarəyə verilmiş dövlət əmlakından səmərəli istifadə olunması tədbirləri haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1997-ci il 6 sentyabr tarixli 629 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1997, № 3, maddə 236 (Cild I)) 1-ci hissəsinin birinci abzasında "sənaye, yaxud texnologiya parkları" sözləri "dövlət tərəfindən yaradılan sənaye, yaxud texnologiya parkları, sənaye məhəllələri və aqroparklar" sözləri ilə əvəz edilsin.

2. "Torpaq icarəsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1999-cu il 12 mart tarixli 116 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1999, № 3, maddə 168 (Cild I)) 2.4-cü bəndində "sənaye, yaxud texnologiyalar parkları" sözləri "dövlət tərəfindən yaradılan sənaye, yaxud texnologiyalar parkları, sənaye məhəllələri və aqroparklar" sözləri ilə əvəz edilsin.

3. "Azərbaycan Respublikasının 1999-cu il 25 iyun tarixli Qanunu ilə təsdiq edilmiş Azərbaycan Respublikasının Torpaq Məcəlləsinin icrasının təmin edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 6 mart tarixli 291 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 3, maddə 158 (Cild I)) 1-ci hissəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

3.1. dördüncü və on üçüncü abzalarda "sənaye və yaxud texnologiyalar parkları" sözləri "dövlət tərəfindən yaradılan sənaye, yaxud texnologiyalar parkları, sənaye məhəllələri və aqroparklar" sözləri ilə əvəz edilsin;

3.2. on beşinci abzarda "sənaye, yaxud texnologiyalar parkları" sözləri "dövlət tərəfindən yaradılan sənaye, yaxud texnologiyalar parkları, sənaye məhəllələri və aqroparklar" sözləri ilə əvəz edilsin.

4. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2003-cü il 23 oktyabr tarixli 972 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının

Qanunvericilik Toplusu, 2003, № 10, maddə 577 (Cild I)) ilə təsdiq edilmiş "Dövlət və bələdiyyə mülkiyyətində olan torpaqların mülkiyyətə və ya icarəyə verilməsi ilə bağlı torpaq müsabiqələrinin və hərəqlərinin keçirilməsi Qaydaları"nın 1-ci hissəsində "sənaye, yaxud texnologiya parkları" sözləri "dövlət tərəfindən yaradılan sənaye, yaxud texnologiya parkları, sənaye məhəllələri və aqroparklar" sözləri ilə əvəz edilsin.

5. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2010-cu il 22 iyun tarixli 284 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010, № 6, maddə 499 (Cild I)) ilə təsdiq edilmiş "Daşınmaz dövlət əmlakı obyektlərinin müsabiqə əsasında icarəyə verilməsi Qaydaları"nın 1.1-ci bəndində "sənaye, yaxud texnologiya parkları" sözləri "dövlət tərəfindən yaradılan sənaye, yaxud texnologiya parkları, sənaye məhəllələri və aqroparklar" sözləri ilə əvəz edilsin.

6. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 12 may tarixli 1017 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020, № 5, maddə 542 (Cild I)) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Əmlak Məsələləri Dövlət Xidmətinin Əsasnaməsi"nin 3.0.48-ci fərqində "sənaye, yaxud texnologiya parkları" sözləri "dövlət tərəfindən yaradılan sənaye, yaxud texnologiyalar parkları, sənaye məhəllələri və aqroparklar" sözləri ilə əvəz edilsin.

7. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 21 dekabr tarixli 1506 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021, № 12, maddə 1371 (Cild I)) ilə təsdiq edilmiş "İqtisadi Zonaların İnkişafı Agentliyinin Nizamnaməsi"nin 3.1.6-cü bəndində "rezidentlərinin" sözündən sonra ", habelə sənaye parklarının qeyri-rezidentlərinin" sözləri əlavə edilsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 12 iyun 2024-cü il

Baş nazir Əli Əsədov Rusiya Hökumətinin Sədri Mixail Mişustini Rusiya Günü münasibətilə təbrik edib

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Əli Əsədov Rusiya Federasiyası Hökumətinin Sədri Mixail Mişustinə dövlət bayramı - Rusiya Günü münasibətilə təbrik məktubu göndərib.

Nazirlər Kabinetinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, məktubda iki ölkənin xalqlarını birləşdirən çoxəsrlik dostluq bağlarının, mehriban qonşuluq və qarşılıqlı anlaşmanın, dərindən mədəni və humanitar əsasların Azərbaycan-Rusiya qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığının və strateji tərəfdaşlığının ardıcıl

inkışafının sarsılmaz bünövrəsi olduğu qeyd olunub.

Vurğulanıb ki, iki ölkə arasında iqtisadi-ticari, investisiya, sənaye, nəqliyyat, mədəni-humanitar və bir çox digər sahələrdə genişspektrli konstruktiv ikitərəfli dialoq və səmərəli əməkdaşlıq xüsusən mənəunluq doğurur.

Ə.Əsədov əmin olduğunu bildirib ki, Azərbaycan ilə Rusiya arasında çoxplanlı əməkdaşlıq gələcəkdə də ardıcıl şəkildə inkişaf edəcək, ölkələrimizin və xalqlarımızın maraqları naminə möhkəmlənəcəkdir.

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova Azərbaycanın Belarusdakı səfirliyində olub

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova Belarus Respublikasının rəsmi səfəri çərçivəsində Azərbaycanın bu ölkədəki səfirliyində olub.

Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin bildirdiyi ki, spiker Sahibə Qafarova və parlament nümayəndə heyətinin üzvləri əvvəlcə səfirlikdə Azərbaycan xalqının

Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin büstünün önünə gül dəstələri düzülüb.

Sonra Sahibə Qafarova səfirliyin əməkdaşları ilə diplomatik nümayəndəliyimizin fəaliyyəti barədə söhbət edib, onlar üçün yaradılmış şəraitlə tanış olub.

"Azərbaycan"

Ceyhun Bayramov Ukraynanın xarici işlər naziri ilə görüşüb

İyunun 11-də Azərbaycan Respublikasının xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Ukrayna Bərpa Konfransında iştirakı çərçivəsində Ukraynanın xarici işlər naziri Dmitro Kuleba ilə görüşüb.

XİN-dən AZƏRTAC-a bildirilib ki, görüş zamanı Azərbaycan-Ukrayna əməkdaşlığı gündəliyində duran aktual məsələlər, habelə bölgədəki

carri vəziyyət müzakirə edilib. Nazir Ceyhun Bayramov ukraynalı həmkarını bölgədəki

ki son vəziyyət, Azərbaycanın işğaldan azad edilməsi ərazilərində aparıldığı bərpa-yeni-

dənqurma işləri, mina təhdidi, Azərbaycan və Ermənistan arasında münasibətlərin normallaşması üçün atılan addımlar, habelə maneələr barədə məlumatlandırılıb.

Ukrayna tərəfi ölkəsinə göstərilən humanitar dəstəyə və bərpa işlərinə görə təşəkkür edib.

Görüş zamanı həmçinin qarşılıqlı maraq doğuran digər ikitərəfli və regional məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Azərbaycan Sinqapurda keçirilən 9-cu Dünya Şəhərləri Sammitində təmsil olunub

Bir neçə gün əvvəl Sinqapurda 9-cu Dünya Şəhərləri Sammiti keçirilib. Dünyanın bir sıra şəhərlərinin başçılarının qatıldığı sammitdə Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Eldar Əzizovun rəhbərliyi ilə nümayəndə heyəti də iştirak edib.

Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin AZƏRTAC-a bildirdiyi ki, Banqkok, Qlazqo, Şanxay, Praqa, Rotterdam kimi şəhərlər də daxil olmaqla, ümumilikdə 87 ölkənin şəhər mərkəzlərində iştirak etdikləri sammitin əsas mövzusu şəhərlərin gələcəyi, yaşama bilon və davamlı şəhərlər

olub. Sammit çərçivəsində "yaşıl enerji"yə keçid, şəhərlərin daha sağlam olması, davamlı gələcək inkişaf və digər mühüm məsələlər müzakirə edildi.

Forumda çıxış edən Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Eldar Əzizov tədbir iştirakçılarına Bakı haqqında məlumat verib. Bildirib ki, bu gün Prezident İlham Əliyevin siyasəti nəticəsində Bakı keyfiyyətə dəyişib və kreativ şəhərə çevrilib. Paytaxtda 400-ə yaxın park salınıb və hazırda 10 yeni meqaparkın tikintisi aparılır.

Səfər çərçivəsində nümayəndə heyətinin Sinqapurun davamlılıq və ətraf mühit naziri xanım Greys Fu ilə də görüşü olub. Nazir Greys Fu Prezident İlham Əliyevlə

görüşü barədə xatirələrini bölüşüb, onun xarici dil bilikləri, siyasi savadı, problemləri düzgün analiz etmək qabiliyyətinə heyran olduğunu xüsusən vurğulayıb. Görüşdə Eldar Əzizov xanım nazirə Bakı şəhəri haqqında nəsləri təqdim edib.

Səfərlə bağlı fikirlərini bölüşən Eldar Əzizov deyib: "Sinqapurdan olarkən özünəinam hissisi də daha da artdı. Prezident İlham Əliyevin siyasəti nəticəsində bu gün Bakı kommunal və bəzi digər sahələrdə Sinqapurdan nöinki geri qalmır, hətta bir sıra göstəricilərə görə onu qabaqlayır. Bu gün Bakı şəhəri daha səliqəli və təmizdir. Bunu həm yerli vətəndaşlar, həm də şəhərimizə gələn çoxsaylı turistlər qeyd edirlər".

Azərbaycan və Gürcüstan arasında hərbi informasiya sahəsində qarşılıqlı təcrübə mübadiləsi aparılıb

Bakıda Müdafiə Nazirliyinin Şəxsi Heyət Baş İdarəsinin Mətbuat xidmətinin və Gürcüstan Müdafiə Nazirliyinin Strateji kommunikasiyalar və ictimaiyyətlə əlaqələr departamentinin nümayəndələri arasında görüş keçirilib.

Nazirliyin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, görüşdə müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun müvafiq qərarı ilə

təsdiq edilmiş Müdafiə Nazirliyinin Kommunikasiya Strategiyası ilə bağlı ətraflı məlumat verilib, Azərbaycan Ordusunun qələbəsi ilə nəticələnlər

44 günlük Vətən müharibəsi və sonrakı hərbi əməliyyatlar zamanı dezinformasiyalara qarşı aparılan mübarizə tədbirlərindən danışılıb.

Sonra nümayəndə heyətinə Müdafiə Nazirliyi tərəfindən kommunikasiya, o cümlədən media və ictimaiyyətlə əlaqələr sahəsində görülən

işlərlə bağlı brifinq təqdim edilib.

Görüşdə həmçinin hər iki ölkə ordusunda strateji kommunikasiya işinin təşkiline dair ətraflı fikir mübadiləsi aparılıb, hərbi informasiya sahəsində birgə əməkdaşlığın inkişaf perspektivləri müzakirə edilib.

Əvvəli 1-ci səh.

1994-cü il sentyabrın 20-də "Əsrin müqaviləsi" imzalandı. Bu da ölkənin transformasiyasında dönüş nöqtəsi oldu. Biz investorlarımızla çox məhsuldar münasibətlər qura bildik. Investorlar həmişə siyasi çətinliklərə və geosiyasətə qarşı həssasdırlar. Lakin onlar hökumətə və xalqa etibar etdilər. Qeyd etdiyim kimi, SOCAR və yaradılmış konsorsium arasında çox etibarlı əməkdaşlıq var idi. Bu, məhz belə başladı və üç il müddətində "Çıraq" platformasından ilk neft hasil olundu. Bu, neft sahəsinin tarixində çox əlamətdar və rekord bir hadisə idi. Müqavilənin imzalanmasından hasilata qədər cəmi üç il vaxt ötdü və sonra Qara dəniz limanlarına gedən iki boru xətti istismara verildi. 1999-cu ildə onların hər ikisi artıq işlək idi. Sonra çox çətin relyef şəraitində və region ölkələrinin və şirkətlərinin güclü əməkdaşlığı ilə uzunluğu 1700 kilometrə artıq olan Bakıdan Ceyhana gedən əsas neft ixrac boru kəməri ərəşə gəldi. Bu, bizim iqtisadiyyatımıza sanki bir nəfəs verdi və bizim iqtisadiyyatımızın necə inkişaf etməsinə nəzər salsanız, onun enerji siyasətimizlə koordinasiyasını görürsünüz. Sonra Azərbaycan özünü artıq etibarlı tərəfdaş kimi sübut etdi və iqtisadiyyatımızın müxtəlif sahələrinə və əlbəttə ki, enerji sektoruna əlavə investisiyalar yatırıldı."

Ulu Öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü və gərgin səyi ilə gerçəkləşən "Əsrin müqaviləsi"ndən sonra Azərbaycan böyük inkişaf yoluna qədəm qoydu. Buna görə də AÇG-nin işlənməsi, əslində, əslərə hesablanmış bir layihədir. Onun reallaşması təkcə Azərbaycan üçün deyil, Qərbin bir sıra aparıcı dövlətləri, habelə Cənubi Qafqaz və Orta Asiya regionu üçün də strateji əhəmiyyət kəsb etdi. Bu saziş regionda digər global layihələrin gerçəkləşməsinə yol açdı, Qərbi dövlətlərinin Azərbaycanla bütün sahələrdə genişmiqyaslı əməkdaşlığa marağını artırdı, beynəlxalq maliyyə qurumları ilə münasibətlərdə keyfiyyətə yeni mərhələnin başlanğıcını qoydu.

Qurtuluşdan başlayan yeni neft strategiyası

Prezident İlham Əliyev: "Bu gün Azərbaycanın müstəqil ölkə kimi yaşamasında, iqtisadi potensialımızın formalaşmasında neft-qaz amili çox böyük rol oynayır"

Yeni neft strategiyası Azərbaycanın qədim neft-qaz ölkəsi kimi şöhrətini özünə qaytardı, dövlətimizin uzunmüddətli, davamlı inkişafına zəmin yaratdı. Azərbaycanın dinamik inkişaf edən, güclü və nüfuzlu ölkəyə çevrilməsində müstəsna rol oynayan bu strateji kurs həm də dövlətin iqtisadi-siyasi qüdrətinin və beynəlxalq birliyə inteqrasiyasının, xalqımızın durmadan yüksələn sosial rifahının təminatçısı oldu. Ölkədə aparılan genişmiqyaslı quruculuq işləri, respublikanın beynəlxalq aləmdə qazandığı uğurlar həmin uzadıqgörən konsepsiyamızın tənəhsinə aydın misaldır.

"Əsrin müqaviləsi" çərçivəsində artıq 27 ildir neft hasil olunur. AÇG-dən stabil hasilat təhlükəsiz və etibarlı şəkildə davam edir. AÇG-dən neftlə bərabər, səmt qazı da çıxarılır. Mavi yanacaqın böyük hissəsi təmənənsiz olaraq Azərbaycan dövlətinə təhvil verilir, yəni Səngəçaldan SOCAR-ın "Azəriqaz" sistemində ötürülür.

Azərbaycanın yeni neft strategiyası düzgün və böyük uzaqgörənliklə müəyyənləşdirilmiş bir xətt olduğu üçün getdikcə inkişafdadır və yeni bəhərlər verir. 2017-ci il sentyabrın 14-də AÇG üzrə yeni müqavilənin imzalanması bunu bir daha təsdiq etdi. Əvvəlki tərəfdaşlarla razılaşdırılmış şərtlər əsasında layihənin müddəti əsrin ortasına qədər uzadıldı. Beləliklə, sözügedən dövr ərzində AÇG

bloğunun Azərbaycana gətirdiyi iqtisadi mənfəətlər maksimuma çatdırılacaq. Yeni müqavilənin şərtləri 30 ildən bəri ölkəmizin artan maliyyə və texnoloji potensialını əks etdirənlə yanaşı, xarici tərəfdaşların Azərbaycana inamını təsdiqləyir və bu müddət ərzində formalaşmış beynəlxalq tərəfdaşlığı yeni müstəviyə qaldırır.

Bu il aprelin 16-da sözügedən müqavilə çərçivəsində AÇG-də quraşdırılmış yeni platformadan ilk neft əldə edildi. Bu hadisə AÇG sazişinin 2050-ci ilin əvvəlində uzadılmasını təcəssüm etdirən "Azəri Mərkəzi Şərq"(ACE) layihəsi çərçivəsində baş verdi.

Başqa sözlə, bu, 30 yaşını qeyd etməyə hazırlaşdığımız "Əsrin müqaviləsi"nin ömrünün uzanması deməkdir. ACE texnoloji və rəqəmsal baxımdan AÇG layihəsinin əməliyyatçıları olan BP-nin dünyada ən qabaqcıl, həmçinin qurudan idarə etdiyi ilk platformadır. O, nəhəng "Azəri-Çıraq-Günəşli" yataqlarında quraşdırılmış hasilat platformaları sırasında yeddincidir. 1997-ci ilin sonunda "Çıraq"dan ilk neft alınandan indiyədək AÇG-dən 4,3 milyard bareldən çox neft hasil edilmişdir. Yeni ACE platforması və qurğuları gündəlik 100 min bareldə neft hasilatı gücündə layihələndirilib. Layihənin istismar müddəti ərzində ümumilikdə 300 milyon bareldə neft hasil ediləcəyi proqnozlaşdırılır. 2024-cü il ərzində platformadan daha iki quyunun qazılıb istismara verilməsi planlaşdırılır. Bununla da ACE-dən hasilatın tədricən artaraq, ilin sonuna gündə təxminən 24 min barelə çatacağı gözlənilir.

"Əsrin müqaviləsi" böyük sabaha hesablanmış bir saziş olduğunu təsdiqləyərək yeni qazılıb layihələrə yol açdı. 10 il əvvəl - 2014-cü il sentyabrın 20-də Səngəçal terminalında "Cənub qaz dəhlizi"nin təməlinin qoyulması bu həqiqətin daha bir sübutu oldu.

"Cənub qaz dəhlizi"nin ehtiyat mənbəyi Xəzər Azərbaycan sektorundakı "Şahdəniz" yatağının işlənməsinin ikinci mərhələsi çərçivəsində çıxarılan mavi yanacaqdır. "Şahdəniz-1"dən 18 ildir qaz hasil edilir. Bu yataq Azərbaycan dünyada qaz ixrac edən ölkə kimi tanıtıldı. Cənubi Qafqaz Boru Kəməri (CQBK) 2006-cı ilin ortalarında istifadəyə veriləndən bəri "Şahdəniz-1" qazını Gürcüstana çatdırır. 2007-ci il iyulun 3-dən isə Türkiyə Bakı-Tbilisi-Ərzurum kəməri ilə Azərbaycan qazı alır. Beləliklə, "Cənub qaz dəhlizi" möhkəm təməl əsaslanır.

Zaman "Cənub qaz dəhlizi"nin də nə qədər dəyərli bir layihə olduğunu sübuta yetirdi. Xüsusilə son dövrlər Azərbaycanın Avropaya neql etdiyi qaza tələbatın artmasından tez-tez söhbət gədir. Bu məsələ Avropa

İtifaqı ilə Azərbaycan arasında enerji sahəsində strateji tərəfdaşlığa dair anlaşma memorandumunda da öz əksini tapıb. Bu gün Azərbaycan qazını Gürcüstana, Türkiyəyə, Yunanıstana, Bolqarıstana, İtaliyaya, Rumıniyaya, Macarıstana və Serbiyaya ixrac edir.

Azərbaycanın təşəbbüsü və liderliyi ilə beynəlxalq əməkdaşlıq və tərəfdaşlıq şəraitində gerçəkləşən "Cənub qaz dəhlizi" və digər layihələr ölkəmizin Qurtuluşdan başlayan yeni neft-qaz strategiyasının uğurlu davam etdiyini göstərir.

Prezident İlham Əliyevin dediyi kimi: "Əsrin kontraktı"nın nəticələri, sadəcə olaraq, Neft Fonduna gələn gəlirlərlə ölçülmür. Bunun çox geniş və çox böyük təsiri olub və bu gün də var. Biz "qara qızıl"ı insan kapitalına çevirə bildik. Biz neft gəlirlərindən çox səmərəli şəkildə istifadə etdik və bu gün dünya miqyasında bu, xüsusilə qeyd edilir. Bir çox ölkələrin zəngin neft yataqları var, ancaq ölkələr səfəlt içindədir, yoxsulluq şəraitində yaşayırlar. O ölkələrdə sabitlik pozulur, neft ölkələrə fəlakət gətirir. Azərbaycanda isə neft rifah, inkişaf, sabitlik, güc gətirir. Bu gün Azərbaycanın müstəqil ölkə kimi yaşamasında, iqtisadi potensialımızın formalaşmasında neft-qaz amili çox böyük rol oynayır".

Flora SADIQLI, "Azərbaycan"

Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığının gücü

Türk dövlətlərinin birliyini daha da möhkəmləndirir

"Bu gün Azərbaycan-Türkiyə əməkdaşlığı ölkə prezidentlərinin iradəsinə uyğun olaraq yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyub. Ölkələrimiz regionda və global sferada baş verən bütün hadisə və proseslərə münasibətdə eyni mövqedən çıxış edirlər. Qarşılıqlı səfərlər ikitərəfli əməkdaşlığın inkişafında əhəmiyyətli rol oynayır, bütün sahələrdə əlaqələr uğurla inkişaf edir".

Bu fikirləri "Azərbaycan" qəzetinə açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Sevil Mikayılova deyib. Deputat bildirib ki, İkinci Qarabağ müharibəsindəki tarixi qələbəmiz qarşılıqlı əlaqələrin həm də hərbi-siyasi əməkdaşlığa, iqtisadi əlaqələrinə və diplomatik gücünə, Azərbaycan-Türkiyə əməkdaşlığının möhkəmlənməsinə töhfə verdi.

Prezident İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi: "Bu, bizim müştərək qələbəmizdir, Türkiyə-Azərbaycan birliyinin təsdiqidir. Bu gün bu birlik tarixdə, bəlkə də, ən yüksək səviyyədədir".

Deputatın sözlərinə görə, Azərbaycan-Türkiyə əlaqələri davamlıdır. İkitərəfli münasibətlərimizin bundan sonra da uğurla inkişaf edəcəyinə qətiyyətlə şübhə edilmir. Məhz Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığı, dostluğu regionda, bölgədə davamlı sülhün əldə olunması üçün əsas amillərdən biridir. Danılmaz faktır ki, bu gün bu dostluq və qardaşlıq faktoru regionda əmin-amanlığın və sabitliyin qorunmasına mühüm töhfədir. Qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq, həyatı keçirilən birgə layihələr gün-gündən strateji tərəfdaşlığımızı daha da möhkəmləndirir.

Sevil Mikayılova söyləyib ki, Bakı-Ankara münasibətlərinin yüksək səviyyədə olması türk dövlətlərinin ümumi əlaqələrinin daha da möhkəmlənməsində mühüm rol oynayır: "Türk Dövlətləri Təşkilatı bunun ən bariz nümunəsidir. İndi türk dövlətləri heç vaxt olmadığı qədər həmrəylik nümayiş etdirirlər. Bu proseslərin xüsusilə də dünyada müəkkəb vəziyyətin hökm sürdü-yü zamanda corayan etməsi türk dövlətlərinin bir-birini daha sıx tutmasına, birliyini-həmrəyliyini göz bəbəyi kimi qorumasına zəmin yaradır".

Deputat bildirir ki, türk dövlətləri arasında bütün istiqamətlərdə yüksək səviyyədə iş aparıldığını vurğulayaraq bildirib ki, səfərlər, əhəmiyyətli görüşlər, imzalanmış sənədlər əlaqələri daha da dərinləşdirir. "Eyni zamanda bu əlaqələr beynəlxalq təşkilatların tərkibində də aparılır. Bu da türk dövlətləri arasında əlaqələrin yüksək səviyyədə olduğunu və bundan sonra daha güclü şəkildə bu birliyi qoruyub saxlamağın mümkün olacağını deməyə tutarlı əsas yaradır".

Sevil Mikayılovanın sözlərinə görə, türk dövlətlərini əslərdən bir-birinə bağlayan tarixi, etnik, dini köklər formalaşan yeni dünya nizamı fonunda daha da dərinləşir. Bu məqamda, Azərbaycanın Vətən müharibəsindəki Zəfərini xüsusilə qeyd etmək lazımdır. Bu Zəfər türk dövlətləri arasında vətəndə daha da genişləndirib. Həm müharibə zamanı, həm də ondan sonra dünyanın bir çox ölkələrinin sərgilədiyi qəzəbli yanama fonunda türk dövlətləri açıq şəkildə Azərbaycanın haqq savaşının yanında olduqlarını nümayiş etdirməklə bu birliyin sarsılmaz olacağını göstərirlər.

Sevil Mikayılova onu da qeyd edib ki, dünyada alovlanan münaqişə ocaqlarının yaratdığı təhlükələrdən türk ölkələrinin yerləşdiyi coğrafiya da sığortalananmayıb. Elə bu baxımdan da bu gün türk dövlətlərinin birliyi, haqq savaşında əməkdaşlıq nümayiş etdirmələri olduqca önəmli məsələdir. Türk dövlətlərinin birliyinin sarsılmazlığı məsələsində Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri yenə də əsas prioritetlərdən hesab edilir: "Elə bu mövzudan yola çıxmalıyıq. Prezident İlham Əliyevin Ankaraya son səfərini təkcə Azərbaycan və Türkiyə üçün yox, bütövlükdə region və türk dövlətləri üçün də olduqca vacib hesab edə bilərik. Şahidi oluruq ki, bu gün Azərbaycanla Türkiyənin əlaqələri yeni keyfiyyət halı alır. Tərəqlərimizin işğaldan azad olunması tərəfləri regional və global əhəmiyyətli yeni layihələri həyata keçirməsinə, təhlükəsizliyin təmin olunmasına, əməkdaşlığı inkişaf etdirməyə əlavə imkanlar yaradır".

Nəzrin QAFARZADƏ, "Azərbaycan"

Cari ilin 5 ayında narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsi ilə bağlı 2 min 934 nəfər cinayət məsuliyyətinə cəlb edilib

Narkomanlığa və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komissiyası 2024-cü ilin yanvar-may aylarının yekununa dair məlumatı açıqlayıb.

Komissiyadan AZƏRTAC-a bildirilib ki, 2024-cü ilin yanvar-may ayları ərzində narkomanlığa və narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizənin nəticələri Dövlət Komissiyasının daimi fəaliyyət göstərən İşçi Qrupu tərəfindən müqayisəli şəkildə təhlil edilərək ümumiləşdirilib.

Hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən narkomanlığa və narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizə sahəsində həyata keçirilən kompleks əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində ümumilikdə 4 min 856 cinayət faktı aşkarlanıb. Onlardan 1 391-i narkotik vasi-

tələrin qanunsuz satışı, 3 min 408-i narkotik vasitələrin qanunsuz əldə edilib saxlanılması, 54-ü narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizə ilə bağlıdır.

Aşkarlanan faktlar üzrə qanunsuz dövriyyədən ümumilikdə müsadirə olunmuş 2 ton 828 kiloqram 028,848 qram narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin 366 kiloqram 854,895 qramını heroin, 2 ton 233 kiloqram 579,189 qramını marixuana, 80 kiloqram 405,927 qramını tiryək, 27 kiloqram 561,001 qramını hoşiş, 111 kiloqram 149,216 qramını psixotrop maddələr, 8 kiloqram 478,62 qramını di-

gər narkotik vasitələr təşkil edib. Göstərilən dövr ərzində 9 min 190 ədəd metadon həbi, 3 min 654 ədəd çətonə kolu və 318,8 qram güclü təsir edən maddə qanunsuz dövriyyədən çıxarılıb.

Qanunsuz dövriyyədən çıxarılan 2 ton 828 kiloqram 028,848 qram narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin ümumilikdə dəyəri 79 milyon 400 min AZN kimi qiymətləndirilib.

Narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsi ilə bağlı cinayət məsuliyyətinə 2 min 934 nəfər cəlb edilib. Onlardan 16-18 yaşadək - 1 nəfər, 18-25 yaşadək 226 nəfər, 26-29 yaşadək 467 nəfər, 30 yaş və ondan yuxarı isə 2 min 240 nəfər təşkil edir. Həmin şəxslərdən 2 min 843-ü kişi, 91-i qadındır. Cinayət məsuliyyətinə cəlb edilən şəxslərdən 31 nəfəri xarici ölkə vətəndaşlarıdır.

Xarici ölkə vətəndaşlarının ümumilikdə 99 kiloqram 593,615 qram müxtəlif növ narkotik vasitə və psixotrop maddə götürüldü.

Hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qaçaqmalçılıq yolu ilə ölkə ərazisinə gətirilməsi ilə bağlı 86 fakt aşkar edildi. Həmin faktlar üzrə qanunsuz dövriyyədən ümumi çəkisi 866 kiloqram 327,179 qram narkotik vasitə və psixotrop maddə, 9 min 190 ədəd metadon həbi çıxarılıb.

Ümumilikdə, aşkar edilən cinayətlərin 126-sı qrup halında törədilib və həmin faktlar üzrə qanunsuz dövriyyədən çəkisi 839 kiloqram 194,26 qram narkotik vasitə, psixotrop maddə və 4,6 qram güclü təsir edən maddə müsadirə edilib. 1 118 cinayət faktı ovvallər məhkum olunmuş şəxslər tərəfindən törədilib və onlardan 613 kiloqram 3,6 qram müx-

təlif növ narkotik vasitə və psixotrop maddə müsadirə edilib.

Təhlil göstərir ki, ötən ilin yanvar-may ayları ilə müqayisədə 2024-cü ilin müvafiq dövrü ərzində narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qanunsuz dövriyyəsi ilə bağlı hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən aşkar edilən faktların sayı 160, narkotiklərin qanunsuz satışı ilə bağlı faktların sayı 316, narkotik xassəli bitkilərin qanunsuz kultivasiya edilməsi ilə bağlı faktların sayı 42, digər növ cinayət faktlarının sayı 25, qaçaqmalçılıqla bağlı cinayətlərin sayı 30 fakt, qanunsuz dövriyyədən çıxarılmış narkotik vasitələrin çəkisi 937 kiloqram 288,501 qram, məsuliyyətə cəlb edilmiş şəxslərin sayı isə 389 nəfər azalıb.

Bununla yanaşı, narkotiklərin satış məqsədi olmadan qanunsuz əldə edilib saxlanılması ilə əlaqədar faktların sayı 223 fakt, qrup halında

olan cinayətlərin sayı isə 26 fakt artıb", - deyərək Dövlət Komissiyasının məlumatında qeyd olunub.

Bildirilib ki, Daxili İşlər Nazirliyi tərəfindən bütün növ sərəxoşluq hallarının müəyyənləşdirilməsi üçün Səhiyyə Nazirliyinin Respublika Narkoloji Mərkəzinə 34 min 644 nəfər istiqamətəndirilib. Onlardan narkotiklərdən istifadənin təyini məqsədilə tibbi müayinədən keçirilən 1 118 nəfərdən 739 nəfərin istifadəçi olması müəyyənləşib və bununla bağlı zəruri tədbirlərin görülməsi təmin edilib.

"802" qaynar xətt telefon zəng xidmətinə 196 vətəndaş müraciət daxil olub ki, onlardan 57-si narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsi, 63-ü narkotik asılılıqdan müalicə, 76-sı isə digər məsələlərə (tekrar müraciət, qanunvericiliyin müddəalarının izah edilməsi, məcburi müa-

licəyə dair prosedurlar və digərləri) ilə bağlıdır. Qeyd olunan müraciətlər üzrə müvafiq tədbirlərin görülməsi üçün aidiyyəti orqanlara 120 məktub ünvanlanıb.

Narkotik vasitələrin və narkomanlığın yayılmasının qarşısını almaq üçün zəng xidməti vasitəsilə aidiyyəti təşkilatlarla və vətəndaşlarla operativ qaydada əlaqələndirilmə təmin edilərək, narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə dair verilən məlumatlar əsasında müvafiq cinayət işləri qaldırılıb və qanunsuz dövriyyədən külli miqdarda narkotik vasitələr götürülüb, narkotik istifadəçiləri könüllü müraciətləri əsasında ixtisaslaşmış tibb mütəxəssislərində müalicəyə yönəldirilib, narkotik asılılıqdan əziyyət çəkən ailələrə psixoloji dəstək və müvafiq qanunvericiliyin müddəaları izah edilərək zəruri tövsiyələr verilib.

Parklanma yerlərinin düzgün təşkilinin tənzimlənməsi ilə bağlı qanunvericiliyə dəyişiklik edilir

İyunun 12-də Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin videokonfrans formatında iclası keçirilib. Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyət-ə əlaqələr şöbəsinin bildirdiyi ki, iclasda 6 məsələ müzakirə edilib.

İclasda əvvəlcə "Yol hərəkəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda və Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsinə (birinci oxunuş) baxılıb. Qanun layihəsi barədə danışan Milli Məclis Sədri birinci müavini, Hüquq və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli bildirib ki, düzəlişlər sənədlərin mikromobilin təmin edilməsi, ictimai nəqliyyatdan və mikromobil vasitələrdən istifadənin təşviq edilməsi, həmçinin parklanma yerlərinin düzgün təşkilinin tənzimlənməsi nəzərdə tutulur.

Qanun layihəsinin müzakirəsi zamanı çıxış edən komitənin sədr müavini Qüdrət Həsənzadə, üzvləri Tahir Kərimli, Fəzail Ağamalı, Azay Quliyev, Elşən Musayev, Vü-

qar İskəndərov təqdim olunan qanun layihəsi ilə bağlı fikirlərini bildirdilər, suallarını səsləndiriblər.

Videokonfransa qatılan Rəqəmsal inkişaf və nəqliyyat nazirinin müavini Rəhman Hüseynov deputatların qaldırdığı məsələlərə aydınlıq gətirib, suallarını cavablandırır. Son dövrlər nəqliyyat vasitələrinin hərəkətinin, parklanmasının tənzimlənməsi, elektron tərəzi sisteminin tətbiqi sahəsində görülən işlərdən və yeniliklərdən danışan nazir müavini bildirdi ki, təklif olunan düzəlişlər mikromobil sahəsində də tənzimlənmənin təmin olunması, düzgün parklanma və bir sıra digər məsələləri nəzərdə tutur.

Gündəlikdə duran növbəti məsələ "Narkotik vasitələrin,

psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının dövriyyəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (birinci oxunuş) barədə danışan komitə sədri Əli Hüseynli bildirib ki, təklif olunan düzəlişlər qanunsuz dövriyyədən çıxarılmış və ya müsadirə olunmuş narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən yaradılmış bir neçə komissiya tərəfindən möhv edilməsi üçün hüquqi əsas yaradır.

Gündəliyin üçüncü məsələsi olan Azərbaycan Respublikasının Seçki Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsi barədə danışan

komitə sədri deyib ki, təklif olunan dəyişikliklər redaktə və uyğunlaşdırma xarakterli dəyişikliklərdir.

Sonra iclasda birinci oxunuşda gündəliyin dördüncü məsələsi - Azərbaycan Respublikasının Ailə Məcəlləsində, "Azərbaycan Respublikası vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsi haqqında", "İnformasiya, informasiyalaşdırma və informasiyanın mühafizəsi haqqında" və "Fərdi məlumatlar haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə, beşinci məsələ - Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsində, Vergi Məcəlləsində, Cəzaların İcrası Məcəlləsində, "Təhqiqat, ibtidai istintaq, prokurorluq və məhkəmə orqanlarının qanunsuz hərəkətləri nəticə-

sində fiziki şəxslərə vurulmuş ziyanın ödənilməsi haqqında", "Məcburi köçkünlərin və onların bərabər tutulan şəxslərin sosial müdafiəsi haqqında", "Gömrük orqanlarında xidmət haqqında Əsasnamə"nin təsdiq edilməsi barədə", "Dövlət qulluğu haqqında", "Azərbaycan Respublikasının daxili işlər orqanlarında xidmətə keçmə haqqında Əsasnamə"nin təsdiq edilməsi barədə", "Dövlət sosial sığorta sistemində fərdi uçot haqqında", "İşsizlikdən sığorta haqqında" və "Məşğulluq haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə və altıncı məsələ - Azərbaycan Respublikasının Ailə Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində və Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının qanun layihələri müzakirə olunub.

Müzakirəyə çıxarılan qanun layihələrinin hamısı Milli Məclisin plenar iclasında baxılmaq üçün tövsiyə olunub.

R. CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"

Bonn'da COP29 Sədrliyinin Fəaliyyət Gündəliyinə daxil olan bəzi təşəbbüslərin təqdimatı keçirilib

İyunun 12-də Bonn şəhərində BMT-nin İqlim Dəyişmələri Konfransının çərçivəsində COP29 Sədrliyi Fəaliyyət Gündəliyinə daxil olan bəzi təşəbbüslərin təqdimatı keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbirdə açılış nitqi ilə çıxış edən baş danışıqçı, xarici işlər nazirinin müavini Yalçın Rəfiyev bu həftənin əvvəlində keçiriləcək COP29 Sədrliyinin vizyon və strategiyası üzrə qeyri-rəsmi məsləhətləşmələrdə iştiraklarına görə nümayəndələrə təşəkkürünü bildirdi. O, COP29-un sədrlik təşəbbüslərinin məqsədinin iqlimlə bağlı fəaliyyətlərin inkişafından və vətəndaş fəallığı-

nın təşviqindən ibarət olduğunu bildirib.

Baş danışıqçı qeyd edib ki, COP29-un sədrlik təşəbbüsləri rəsmi danışıqlardan kənar "yaşıl dünya" üçün əsl həmrəyliyi gücləndirir. Builki sədrlik təşəbbüsləri əvvəllər başlanmış təşəbbüslərin dəyərli

mirasına əsaslanır. Sədrlik ümumi məqsədlərimiz üçün bütün səyləri səfərbər etmək üçün təşəbbüslər, maraqlı tərəflər arasında uyğunluq və sinerji yaratmaqda hədəfləyir.

Sonra əsas prioritet sahələr üzrə seçilmiş sədrlik təşəbbüsləri təqdim edilib.

Qalina QRIQORYEVA: "Azərbaycan fantastik sürətlə inkişaf edir"

Bu günlərdə Sankt-Peterburq şəhərində keçirilən XXVII Beynəlxalq İqtisadi Forumda iştirak edən "Azərbaycan" qəzetinin əməkdaş Rusiyanın "Kommersant" qəzetinin direktor müavini Qalina Qriqoryeva ilə görüşmüşdür. O, əməkdaşımızla söhbətində Azərbaycanla bağlı təəssüratlarını bölüşüb.

Ötən ilin dekabrında bizə Azərbaycana səfər etmək nəsbətində oldu. Bu səfər qismətli oldu. Bu səfər qismətli oldu. Bu səfər qismətli oldu.

Ötən ilin dekabrında bizə Azərbaycana səfər etmək nəsbətində oldu. Bu səfər qismətli oldu. Bu səfər qismətli oldu. Bu səfər qismətli oldu.

Biz Bakıda həm də "Formula-1" yarışlarının keçirildiyi trasla tanış olduq. Açıq deyim, Ba-

kı biz Avropanın mərkəzindəki Monakonu xatırladı.

Onu da qeyd etməliyəm ki, fantastik sürətlə inkişaf edən şəhərimiz bizi çox isti qarşıladı. İnsanlarımız mehriban və qonaqpərvərdir. Mətbəxiniz isə çox fərqli və dadlıdır. Bu, başqa bir əlamətdir.

Azərbaycana səfərinin məqsədini açıqlayan Qalina Qriqoryeva qeyd etmişdir:

"Mən Rusiya Kütləvi İnformasiya Vasitələri nümayəndə heyətinin tərkibində "Şahdağ" dağı xizək kurortunun qış mövsümünün açılışında iştirak edirəm. Oradakı füsunkar dağlar, meşələr, xizək trasları və öyləncə yerləri, attraksionlar bizə xüsusi zövq verdi və heyranlığa səbəb oldu.

İndi ailə üzvlərimlə birlikdə sobirizliklə qış mövsümünü gözəyirik ki, bir daha Azərbaycana səfər edə, dənizkənarı parkı gözək, Azərbaycan təamlarından bir daha dadmaq və həm də "Şahdağ" Turizm Kompleksində xizək sürək."

Elçin VƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Sankt-Peterburq

Dövlət informasiya ehtiyatlarının və sistemlərinin göstərdiyi elektron xidmətlər daha da təkmilləşdirilir

İyunun 12-də Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin iclası keçirilib. Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyət-ə əlaqələr şöbəsinin bildirdiyi ki, iclasda 6 məsələ müzakirə edilib.

Komitə sədri, əvvəlcə, "Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il dövlət büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə, "Dövlət sosial müdafiə fondunun 2024-cü il büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə və "İşsizlikdən sığorta fondunun 2024-cü il büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihələri olduğunu deyib.

Komitə sədri, əvvəlcə, "Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il dövlət büdcəsi haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi ilə bağlı məlumat verib. Bildirib ki, 2024-cü ilin dövlət büdcəsinə ediləcək dəyişikliklərə əsasən, gəlirləri 2 milyard 180 milyon manat artırılaq 36 milyard 353 milyon manat, xərcləri 2 milyard 944,3 milyon manat artırılaq 39 milyard 707,3 milyon manat çatdırılması, dövlət büdcəsinin kəsirinin isə 764,3 milyon manat artırılaq 3 milyard 354,3 milyon manat olacağı planlaşdırılır.

Qeyd olunub ki, 2024-cü ilin 4 ayı üzrə aparılan təhlillər, eyni zamanda işlərin icrası büdcə xərcləri qarşısında əlavə 3,8 milyard manat vəsaitin xərclənməsi üçün yeni tələbat yaradır. Bunlardan 1 milyard 160 milyon manat işğaldan azad edilmiş ərazilərdə bərpa və quruculuq işlərinin sürətləndirilməsi, 1 milyard 184 milyon manat avtomobil yolları, su təchizatı, elektrik enerjisi və digər məsələlər, 807 milyon manat müdafiə və təhlükəsizlik, 498,8 milyon manat vəsait beynəlxalq münasibətlər və beynəlxalq fəaliyyət üçün nəzərdə tutulur.

Diqqətə çatdırılıb ki, yenidən baxılan büdcə zərfinə nəfthin 1 barelinin qiymətinin 60 ABŞ dollarından 75 ABŞ dollarına qədər artması, Ümumi Daxili Məhsulun artım tempinin 2,4%-dən 3,8%-ə yüksəlməsi, qeyri-neft-qaz sektorunda real artım proqnozunun 4,6%-dən 5,5%-ə qədər, neft-qaz sektorunda real artım proqnozunun isə 1,7%-dən +0,8%-ə dəyişdirilməsi proqnozlaşdırılır.

Məsələ ətrafında müzakirələrdə komitənin sədr müavini Əli Məsimli, üzvləri Vahid Əhmədov, Vüqar Bayramov,

Rüfət Quliyev, Aydın Hüseynov, Elnur Allahverdiyev çıxış edərək öz fikirlərini, qeyd və təkliflərini açıqlayıblar.

İclasda iştirak edən maliyyə nazirinin müavini Azər Bayramov, iqtisadiyyat nazirinin müaviri Xaqani Abdullayev, Dövlət Vergi Xidmətinin rəis müavini İlkin Vəliyev deputatların qaldırdığı məsələlərə aydınlıq gətiriblər.

Sonra iclasda "Dövlət sosial müdafiə fondunun 2024-cü il büdcəsi haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi də nəzərdən keçirilib. Sənəddə işsizlikdən sığorta haqları üzrə daxilolmaları 4 700 000,00 manat artırılaq 179 976 800,0 manatdan 184 676 800,0 manata çatdırılması təklif olunur.

Hər üç qanun layihəsi ikinci oxunuşda Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə edilib.

Sonra komitə sədri gündəliyin 4-cü məsələsi olan "Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il dövlət büdcəsinin icrası haqqında" qanun layihəsinə (üçüncü oxunuş) müzakirəyə təqdim edib. O bildirib ki, məsələ birinci və ikinci oxunuşlarda kifayət qədər geniş müzakirə olunub. Diqqətə çatdırılıb ki, 2023-cü il dövlət büdcəsinin gəlirləri 33 890,5 milyon manat proqnoza qarşı 35 236,4 milyon manat təşkil edib. Gəlirlər proqnozlaşdırılmasında 4 faiz çox icra olunub. Keçən ilin dövlət büdcəsində təsdiq edilmiş 36 624,8 milyon xərçin 99,5% icra olunub.

Hesablama Palatası sədrinin müavini Nəsir Sadıqov 2023-cü il dövlət bü-

dcəsinin icrası ilə bağlı Hesablama Palatasının rəyini diqqətə çatdırıb.

Qanun layihəsi üçüncü oxunuşda baxılmaq üçün Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə olunub.

İclasda Əmək Məcəlləsində, Vergi Məcəlləsində, Cəzaların İcrası Məcəlləsində, "Təhqiqat, ibtidai istintaq, prokurorluq və məhkəmə orqanlarının qanunsuz hərəkətləri nəticəsində fiziki şəxslərə vurulmuş ziyanın ödənilməsi haqqında", "Məcburi köçkünlərin və onların bərabər tutulan şəxslərin sosial müdafiəsi haqqında", "Gömrük orqanlarında xidmət haqqında Əsasnamə"nin təsdiq edilməsi barədə", "Dövlət qulluğu haqqında", "Azərbaycan Respublikasının daxili işlər orqanlarında xidmətə keçmə haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Dövlət sosial sığorta sistemində fərdi uçot haqqında", "İşsizlikdən sığorta haqqında" və "Məşğulluq haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (birinci oxunuş) də baxılıb. Deputatlar əmək münasibətləri, dövlət sosial sığorta sistemində fərdi uçot və məşğulluq sahələrində rəqəmsal xidmətlərin genişləndirilməsi məqsədilə hazırlanan bu qanun layihəsinə də baxılmaq üçün Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə edilib.

Gündəliyin sonuncu məsələsi olan Ailə Məcəlləsində, "Azərbaycan Respublikası vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsi haqqında", "İnformasiya, informasiyalaşdırma və informasiyanın mühafizəsi haqqında" və "Fərdi məlumatlar haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinə (birinci oxunuş) müzakirəyə çıxaran komitə sədri bildirib ki, layihədə ilk dəfə olaraq bir sıra elektron xidmətlərin göstərilməsi qaydaları təsbit olunub.

İclasda çıxış edən Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat nazirinin müavini Samir Məmmədov Rəqəmsal İnkişaf Konsepsiyası çərçivəsində görülən işlər, dövlət qurumlarında prosesləri 80% rəqəmsallaşdırmaqla kağızsız hökumətə

keçidin təmini istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər barədə məlumat verib. Nazir müavini vurğulayıb ki, təqdim olunan layihə dövlət informasiya ehtiyatlarının və sistemlərinin göstərdiyi elektron xidmətlərin daha da təkmilləşdirilməsi və genişləndirilməsi məqsədi ilə hazırlanıb.

Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin tabeliyində İnnovasiya və Rəqəmsal İnkişaf Agentliyi İdarə Heyətinin sədr müavini Rəşad Xəlqov, İnnovasiya və Rəqəmsal İnkişaf Agentliyi İdarə Heyəti sədrinin müaviri Şahin Əliyev qanun layihəsində təklif olunan elektron xidmətlərin Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi (o cümlədən mygov tətbiqi) üzərində təşkil və göstərilməsi, habelə dövlət informasiya ehtiyatları və sistemlərində aparılan digər təkmilləşdirmələr və yeniliklər barədə məlumat veriblər. Bildirilib ki, təklif olunan dəyişikliklərə əsasən, dövlət informasiya ehtiyatlarında və sistemlərdə mövcud olan nikah, doğum və ölüm haqqında şəhadətnamələr, şəxsiyyət vəsiqəsinə dair məlumatlar həmin sənədin fiziki daşıyıcıda təqdim edilməsi ilə bərabər hüquqi qüvvəyə malik olması da təmin ediləcək. Fərdi məlumatların məcburi şəkildə toplanması və işlənilməsi istisna olmaqla, fərdi məlumatların toplanmasına və işlənilməsinə subyektlərin razılığının alınması və geri çağırılması mərkəzləşdirilmiş qaydada Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi üzərində həyata keçiriləcək.

Layihənin müzakirəsində komitə üzvləri Məzahir Əfəndiyev, Vahid Əhmədov, Məşhur Məmmədov, Vüqar Bayramov, Aydın Hüseynov çıxış ediblər, qeydlərini və suallarını səsləndiriblər.

Müzakirələrin sonunda qanun layihəsi birinci oxunuşda baxılmaq üçün Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə olunub.

Rəşad CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"

Sağlam həyat təhlükəsiz qıdadan başlayır

"Azərbaycan Respublikasında qida təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə dair 2019-2025-ci illər üçün Dövlət Proqramı"nın icrası müzakirə edilmişdir

Bu gün dünyada ən aktual problemlərdən biri qida təhlükəsizliyi ilə bağlıdır. Təbii olaraq ölkəmizdə də bu məsələ diqqət mərkəzindədir. Prezident İlham Əliyevin 2017-ci il 10 fevral tarixli fərmanı ilə Azərbaycan Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin (AQTA) yaradılması da bu diqqətdən irəli gəlir.

Sonrakı illərdə isə Prezidentin iki sərəncamına əsasən, müvafiq dövlət orqanlarının balanslı rəqəmsal laboratoriyalar, avadanlıqlar, inzibati binalar və ştat vahidləri AQTA-nın balansına keçmişdir. Bu isə qida təhlükəsizliyi sahəsində yeni mərkəzləşdirilmiş idarəetmə forması yaratmağa imkan vermişdir. Artıq paytaxtda və regionlarda müasir avadanlıqlarla təchiz edilmiş, mürəkkəb təhlillər aparmağa imkan verən 16 laboratoriyadan ibarət şəbəkə fəaliyyət göstərir.

Bu gün AQTA əhalinin sağlamlıq və təhlükəsiz qida ilə təmin edilməsini, qida məhsulları xəstəliklərinin önəmiyyətli dərəcədə azaldılmasını, habelə kənd təsərrüfatı və qida məhsullarının məhsuldarlığını və rəqəbat qabiliyyətinin yüksəldilməsini təmin etməklə məşğuldur ki, bu da daxili və xarici istehlak bazarlarına təhlükəsiz və dünya tələblərinə cavab verən qida məhsullarının çıxarmağa imkan verir.

Bu gün agentlik həm də qida təhlükəsizliyi sahəsində qeydiyyata və təsdiq, idxal sağlamlıq aktı, sağlamlıq, fitosanitar və baytarlıq sertifikatlarının verilməsini həyata keçirir. Qurumun əsas missiyası qida

zəncirinin bütün mərhələlərində qida və yem məhsulları, qida ilə təmasda olan material və məmulatların təhlükəsizliyinə nəzarətini həyata keçirməkdir. Bundan başqa, AQTA qida məhsullarının minimum keyfiyyətinə, həmçinin qida və yem məhsullarının, dövlət bəyartlıq və fitosanitar nəzarəti olan yüklərin və istehlakçıların hüquqlarının müdafiəsi sahəsində dövlət nəzarətini də həyata keçirir.

Onu da xatırladaq ki, agentliyin tabeliyində Azərbaycan Qida Təhlükəsizliyi İnstitutu yaradılmışdır. Məqsəd insanlarnın həyat və sağlamlığının qorunması üçün qida təhlükəsizliyinin daha səmərəli təşkilini təmin etməkdir. Bu istiqamətdə ardıcıl olaraq elmi-praktiki araşdırmalar və tədqiqat işləri aparılır, normativ hüquqi aktların layihələri hazırlanır.

Yeri gəlmişkən qeyd edək ki, bu günlər İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzində (İİTKM) "Azərbaycan Respublikasında qida təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə dair 2019-2025-ci illər üçün Dövlət Proqramı"nın 2023-cü il üzrə monitorinq nəticələrinə dair işçi müzakirəsi keçirilmişdir. Tədbirdə İqtisadi

İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzi, Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi, Elm və Təhsil Nazirliyi, Dövlət Gömrük Komitəsi, Aqrar Xidmət Agentliyinin mosul şəxsləri iştirak etmişlər.

İİTKM-in icraçı direktoru Vüsal Qasımlı dünyada qida təhlükəsizliyi sahəsində baş verən çağırışların fonunda sözügedən Dövlət Proqramının icrası müddətində həyata keçirilən məqsədyönlü və genişmiqyaslı layihələrin Azərbaycanın qida təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə xüsusi əhəmiyyət kəsb etməsinə vurğulamışdır. AQTA-nın nümayəndəsi Elxan Mikayılov isə sənədin effektiv icrası ilə bağlı müvafiq addımların atıldığını, bitki və heyvan sağlamlıqları üzrə qanun layihələrinin hazırlanmış, bütün bu işlərin aidyyəti qurumlarla koordinasiya şəkildə həyata keçirildiyini bildirmişdir. İİTKM-in əməkdaşı Səbinə Cümazadə proqramda qarşıya qoyulmuş hədəflər çərçivəsində görülən işlər barədə təqdimatla çıxış etmişdir. Görüşdə həmçinin Dövlət Proqramının icrası və monitorinq zamanı qarşıya çıxan çağırışların həlli ilə bağlı konstruktiv müzakirələr aparılmış, növbəti mərhələdə vəzifələrin icrasına diqqət yetirilməli istiqamətlər vurğulanmışdır.

Bahadır İMANQULİYEV,
"Azərbaycan"

REGIONLAR

Lənkəranın Türk Dövlətləri Təşkilatının "Gənclər paytaxtı" elan edilməsi ilə bağlı rəsmi açılış mərasimi keçirilib

Gənclər və İdman Nazirliyinin, şəhər icra hakimiyyətinin təşkilatlığı ilə Lənkəranın Türk Dövlətləri Təşkilatının "Gənclər paytaxtı" elan edilməsi ilə bağlı rəsmi açılış mərasimi keçirilib.

Tədbirdə gənclər və idman naziri Fərid Qayıbov, Lənkəran ŞİH başçısı Taleh Qaraşov, UNICEF-in Azərbaycan Respublikasındakı nümayəndəsi Saja Farooq Abdullah, Türk Dövlətləri Təşkilatının baş katibinin müavini Sədi Cəfərov, Türkiyə Cümhuriyyəti Gənclər və İdman nazirinin müavini Halis Yunus Ersöz, Şimali Kipr Türk Respublikası Baş Nazirliyinin mətbuat katibi Didem Mentesh Arkanak, Özbəkistan və Qırğızistan dövlətlərinin rəsmi nümayəndələri iştirak ediblər.

Heydər Əliyev parkında baş tutan tədbirdə Lənkəran ŞİH başçısı T. Qaraşov giriş nitqi ilə çıxış edib. Tədbirin önəmi barədə danışan natiq Türk Dövlətləri Təşkilatı ilə bağlı Prezident İlham Əliyevin "Bu, bizim üçün əsas beynəlxalq təşkilatdır, çünki bu bizim ailəmizdir. Bizim

başqa ailəmiz yoxdur. Bizim ailəmiz türk dünyasıdır" fikrini xatırladı və bildirdi ki, türk dünyasında müasir gənclik hər şeydən məlumdur, hadisələrə və proseslərə daha operativ və adekvat yanaşma sərgiləməyi bacarır, milli maraqları hər şeydən üstün tutur, təyinatlı məsələlərdə daim xalqın və dövlətin yanında olmağı öz praktik addımları ilə sübut etməkdə qətiyyət nümayiş etdirir. T. Qaraşov onu da qeyd edib ki, cəmiyyətin ən dinamik təbəqəsi kimi gənclərin sosial-psixoloji vəziyyəti, həyat və fəaliyyət şəraiti hər bir ölkənin maddi və mədəni tərəqqisinə bilavasitə təsir göstərir: "Gənclər ölkənin və millətin

gələcəyi, onun inkişafının və yüksəlişinin əsas meyarıdır. Bu baxımdan, cəmiyyətin tərəqqisi dövlətin gənclər siyasətini düzgün müəyyənləşdirməsinə və həyata keçirməsinə asılıdır". Gənclər və idman naziri Fərid Qayıbov ölkəmizin gənclər siyasəti barədə danışdı və qeyd edib ki, dövlət başçısı İlham Əliyevin xüsusi diqqət və qayğısı ilə bu gün Azərbaycan gəncliyi beynəlxalq gənclər hərəkatına inteqrasiya olub. Beynəlxalq qurum kimi Türk Dövlətləri Təşkilatının "Gənclər paytaxtı"nın Lənkəranın seçilməsi bir daha imkan verir ki, təkcə paytaxt və böyük şəhərlərdə yaşayan gənclər deyil, eləcə

də regionlarda yaşayan gənclərimiz beynəlxalq müstəvidə qarşılıqlı əlaqələr qursun, təcrübə mübadiləsi aparsın, bilik və bacarıqlarını daha da təkmilləşdirsinlər.

Daha sonra Gənclər Fondunun icraçı direktorunun vəzifəsini icra edən Q.Xəlilov, Türkiyə Cümhuriyyəti Gənclər və İdman nazirinin müavini H.Y.Ersöz çıxış edərək Türk Dövlətləri Təşkilatının "Gənclər paytaxtı" ilə bağlı ürk sözlərini bölüşdü. Sonra videoçarx nümayiş etdirilib, türk dövlətlərinin baxışlarının musiqi soddaları altında təqdimatı keçirilib.

Türk Dövlətləri Təşkilatının "Gənclər paytaxtı"nın simvolik açarı Türkiyə Cümhuriyyəti Gənclər və İdman nazirinin müavini H.Y.Ersöz tərəfindən Lənkəran ŞİH başçısı T.Qaraşova təqdim edildi.

Tədbirin bədii hissəsində "Nənələr" folklor qrupu, populyar mahnuların bəstəkarı və ifaçısı Murad Arif, Vaqif Nəgəyev və "Dərviş Band" qrupu çıxış ediblər, sonda atəşfəşanlıq keçirilib.

Seyran CAVADOV,
"Azərbaycan"

Gəncə məktəbliləri də "yaşıl dünya" aksiyasına qoşulmuşlar

2024-cü ilin "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" elan edilməsi ilə əlaqədar Gəncə şəhərində də silsilə tədbirlər keçirilir.

"Uşaq Səfirələr Məclisi"nin Gəncə şəhəri üzrə region nümayəndələri və onlara dəstək üçün seçilən 21 fəal şagird "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili"nə həsr olunan aksiyaya qoşulmuşlar. Gəncənin Heydər Əliyev Park-Xiyaban Kompleksində həyata keçirilən aksiyada şagirdlərə "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" ilə əlaqədar geniş məlumat verilməsi və bildirilmişdir ki, BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər

Konfransının 29-cu sessiyası - COP29 kimi mötəbər bir tədbirin Bakıda keçirilməsinə qərar verilməsi beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən ölkəmizə olan böyük hörmət və etimadın, eləcə də Azərbaycanın milli, regional və global səviyyədə ətraf mühitin qorunması, iqlim dəyişmələrinin qarşısının alınması işinə töhfəsinin təqdir olunmasının nəticəsidir.

Sonra sahibsiz heyvanlar üçün şagirdlərin hazırladığı yuvalar kompleksin ərazisində quraşdırılmışdır.

Sabir ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Hədəf 6 tondan çox yaş barama təhvil verməkdir

Ölkədə kənd təsərrüfatının digər sahələri kimi, baramaçılıq da inkişafına dövlət tərəfindən verilən dəstək nəticəsində qalır. Ayrılan subsidiyalar, kəndlülərə yaradılan şərait həm də son illər bu gəlirli sahəyə marağı artırır.

Tovuzda kəndlülərin sayı mövsümdən-mövsümə çoxalır. Qısa vaxt ərzində çəkdikləri öziyyətin bəhrəsini gören rayon sakinləri artıq 7 ildir ki, bu gəlirli sahənin inkişafına böyük marağ göstərirlər. "Azərbaycan Respublikasında baramaçılıq və ipəkçiliyin inkişafına dair 2018-2025-ci illər üçün Dövlət Proqramı"nın icrası sayəsində kəndlülər hər il bu sahədə yüksək göstəricilərə nail olurlar.

Tovuz Aqrar İnkişaf Mərkəzindən dedilər ki, bu mövsüm də istehsal olunmuş baramanın təhvilində ehtiyat problem yoxdur. Rayon icra hakimiyyəti də baramaçılıqla məşğul olan sakinlərin problemləri ilə daim maraqlanır. Elə bu günlər rayon rəhbərliyi Aşağı Öysüzlü və Cəllili kəndlərində kəmxanalarla barama yetişdirilməsinin mövcud vəziyyəti ilə maraqlanmış, istehsal olunmuş məhsulun təhvilində iştirak etmişdir. Söhbət zamanı baramaçılığa göstərilən diqqət və qayğıya görə dövlət dəstəyindən razı olduqlarını bildiren kəndlülər ölkədə ipəkçiliyin inkişafı ilə bağlı həyata keçirilən tədbirləri böyükdillərlə vurğulamışlar.

Qeyd edək ki, cari mövsüm Tovuzda 55 kumçü 150 qutu ipəkqurdu toxumu götürmüşdür. Bu günlər məhsulun təhvilinə bəslənmişdir. Rayon kumçülərinin hədəfi 6 tondan çox yaş barama təhvil verməkdir. Artıq indidən demək olar ki, onlar verdikləri sözü yerinə yetirəcəklər. Aşağı Öysüzlü kənd sakinli Nazim Musayev, Bozalqanlıdan Zaman Bayramov, humanlı Sakit Məmmədov kimi kumçülər olan yerdə başqa cür mümkün deyil.

S.YUNISOĞLU,
"Azərbaycan"

Laçında selin fəsadları aradan qaldırılıb

"Bir neçə gündür dağlıq və dağətəyi rayonlarda yağan intensiv yağışlar nəticəsində Laçın rayonunun Zabux və Sus kəndlərində yaşayış sahələrinə ziyan dəyib".

Bu, Laçın rayonunda sel fəlakəti ilə bağlı Azərbaycan Prezidentinin Laçında xüsusi nümayəndəliyi və Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin yaydığı birgə məlumatda əksini tapıb.

Bildirilib ki, normadan artıq yağan yağış nəticəsində kənd ətrafı dağ massivindən gələn sel suları bəzi evlərin zirzəmisinə dolub.

"Laçın rayonunda Azərbaycan Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi Məsim Məmmədov, Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Rövşən Rzaev və aidiyyəti qurumların nümayəndələri hazırda təbii fəlakət baş verməmiş ərazilərdəki bəzi evlərinin on qısa zamanda aradan qaldırılması məqsədilə əlaqələndirilmiş qaydada zəruri tədbirlər görülməkdədir", - məlumatda vurğulanıb.

"Şahin" hərbi-idman oyunlarına yekun vurulub

Lənkərandakı Heydər Əliyev parkında Elm və Təhsil, Gənclər və İdman, Müdafiə, Fövqəladə Hallar nazirlikləri, Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti və Veteranlar Şurasının birgə təşkilatlığı ilə "Şahin" hərbi-idman oyunlarının final mərhələsi keçirilib.

Tədbir öncəsi Gənclər və İdman nazirinin müavini İndira Hacıyeva, Lənkəran ŞİH başçısı Taleh Qaraşov və digər rəsmi şəxslər Ümmümilli Lider Heydər Əliyevin abidəsini ziyarət ediblər.

Tədbirin bağlanış mərasimində Gənclər və İdman naziri Fərid Qayıbov, Lənkəran ŞİH başçısı və digər rəsmi şəxslər tərəfindən qaliblərə diplom, kubok və hədiyyələr təqdim olunub. Yekun nəticələrinə əsasən, 1-ci yeri Xaçmaz, 2-ci yeri Oğuz, 3-cü yeri Bakının Sabunçu rayon komandaları layiq görülüb.

"Azərbaycan"

Banqkokda SDU-nun sərgi-stendi maraqla qarşılanıb

"Times Higher Education" (THE) beynəlxalq reyting agentliyinin təşəbbüsü ilə Tailand Krallığının paytaxtı Banqkok şəhərində "Qlobal Davamlı İnkişaf Konqresi" keçirilib.

Dünyanın 100-dən çox ölkəsindən 3000-dən artıq global lider və innovator "Davamlı inkişaf" ilə bağlı müzakirələrə qoşulub. Elm və Təhsil Nazirliyinin dəstəyi, nazirliyin Elm və Ali Təhsil üzrə Dövlət Agentliyinin təşkilatlığı ilə konqres çərçivəsində Azərbaycan pavilyonunda Sumqayıt Dövlət Universiteti də təmsil olunub. Bu gün isə "Azərbaycanın dayanıqlı inkişaf təcrübələri" panelində SDU-nun rektoru Rüfət Əzizov spiker qismində çıxış edəcək. İlk günlərdən SDU-nun sərgisi maraqla qarşılanıb. Ziyarətçilərin çoxu öz fikirlərini rəylər kitabında qeyd edib.

Bu gün işini yekunlaşdıran konqres çərçivəsində "Times Higher Education" beynəlxalq reyting agentliyi tərəfindən universitetlərin fəaliyyətinin Birləşmiş Millətlər Təşkilatının 17 Dayanıqlı İnkişaf Məqsədi üzrə qiymətləndirildiyi "THE Impact 2024" reytinginin nəticələri də elan edilməsi gözlənilir.

Akif ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Azərbaycanda kəhrizqazma mədəniyyəti xeyli qədimdir. Tarixi mənbələrdə Assuri padşahı II Sarqonun əsgərlərinin miladından 795 il öncə Urmiya ətrafında kəhrizləri dağıtması haqqında sənədlər qalır.

1938-ci ildə Gəncə şəhərindən cənubda Şəmkir çayı vadisində işləmiş arxeoloq Yakob Hümmel kəhriz qalıqları aşkarlamışdı ki, onların da eradan əvvəl birinci əsrə aid olduğu sübuta yetirilib. Eramızın başlanğıcında inşa edilmiş kəhrizlərə Qəbələdə də rast gəlinir.

Statistikaya görə, 1938-ci ildə respublikamızda 885 kəhriz (ümumi sayı 1500-dən çox) rəsmi qeydiyyatda alınıb. Onların su sərfi saniyədə 13,354 kubmetr olub. Bu isə il ərzində 419,42 milyon kubmetr su demək idi. Maraqlı fakt odur ki, ildə təxminən bir milyard kubmetrə qədər su verən kəhrizlər Kür və Arazdan sonra üçüncü hövzə sayılır. Lakin indi istifadə edilən kəhriz suyunun həcmi o dövrdəkindən 20-25 faizni təşkil edir. 2002-ci ilin avqust ayında Vayxır su anbarının tikintisi ilə əlaqədar Naxçıvanda keçirilən müşavirədə Heydər Əliyev kəhrizlərin qorunmasının vacibliyini bildirmişdi. Onun tövsiyəsi ilə muxtar respublikada Kəhrizlər idarəsi yaradılmış, 300-dən çox su quyusu bərpa edilmişdir.

Ölkəmizin demək olar hər guşəsində rastlaşdığımız bu sistemlər həm həvəskarlar, həm də peşəkarlar tərəfindən iki formada - quyuyə tunel şəklində ərsəyə gətirilir. Zaqatalanın Muğanlı kəndində yaşayan Loğman kişi öz bağında sadə bir quyuyə qazmışdı və uzun illər bostan və ağaclarını bu quyunun suyu ilə sulayırdı. Üstünlü üç-dörd köhnə taxta ilə bağlayırdı ki, içinə zir-zibil, adam, heyvan düşməsin. Gəncədə, Naxçıvanda, Qarabağdakı kəhrizlərdə isə bu sahə üzrə

Kəhrizlər həm təmiz və etibarlı su mənbəyi, həm də tariximizdir

Alimlər sübut ediblər ki, kəhriz suyu ilə suvarılan torpağın məhsuldarlığı daha yüksək olur

mütəxəssislərin - kəndin ətrafında və ölkənin digər bölgələrində var. Tunel kəhrizlər quyulardan fərqli olaraq üfüqi istiqamətdə qazılır. Bu üsulla yeraltı axınlar tapılmasa belə, səthin tərkibindəki su ehtiyatı toplanır. Məsələn, Güllü dağın cənub ətəyindəki Şəki yaylaqlarında, rayon mərkəzindən 42 km məsafədə yerləşən Şirində kəndində bunun iki nümunəsi var - biri içmək, digəri kənd təsərrüfatında istifadə üçündür. Təxminən 50 metr uzunluğunda tunellər üzərində 5 yerdən göz qoyulub. Divarların rütubətlənməsi nəticəsində süzülən damclalar çökəkdə göllənir. Sakinlərin sözlərinə görə, əcdadları 150 il əvvəl kəhrizlərdən bəhrələnilib. Sonra subartezianlar qazılıb.

Şimal-qərb bölgəsinin digər rayonları - Balakən, Qax, Oğuz, Ağsu, İsmayıllda da müxtəlif ölçüdəki tunel kəhrizləri var. 1830-cu ildə tikilmiş Zaqatala qalasının aşağı hissəsində hərbi qarnizonun su təminatı üçün düzəldilmiş böyük yeraltı otağı yəqin ki, turistlər görüblər. Elə indinin özündə belə, yayın bürküsündə həmin zirzəmiyə enən şəxs kondensasiya zəminində divarboyu süzülən damclardan islanə və aşağı temperaturdan üşüyə bilər.

XI-XII əsrlərdə Bakı əhalisini təmin edən kəhriz sistemi və su kəməri mövcud idi. Çəmbəkənddə qazılan kəhrizlərin suyu şimal-qərbdən cənub-şərquə doğru həmin kəmərlə İçərişəhərə gəlirdi. Bununla yanaşı, Bakının

yuxarı ərazisində - indiki Niyazi küçəsi ərazisində ovdan yaradılmışdı. Şah-kəmərlər adlanan xətt indiki Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin binası yaxınlığından qalaya daxil olur və Şirvanşahlar sarayı yerləşən məntəqədə əhalini su ilə təmin edirdi.

Balakenli Məmməd kişi 70 illik ömrünün xeyli hissəsini kəndin inkişafına həsr etmişdir. Babası Sədrəddin kişi keçən əsrin əvvəllərində Nardanda, Maşağada, Bilgəhdə ovdan qazan ıranlılarla tanış olub və təbrizli, ərəbbilli ustaların yanında səyirdiklik, fəhləliklə peşənin sirlərini öyrənib, sonra övladlarına, nəvələrinə öyrədib. Son 20-30 ildə kəhriz işinə meylin azalmasından şikayətlənən ağsaqqal deyir ki, əvvəl torpağa 10-12 metrlik dəmir boru ilə "kaçqa" bulaqlar vuruldu, sonra ona elektrik nasosları qoyuldu, daha sonra subartezian quyuları qazıldı: "Amma gələn unutmayaq ki, əvvəllə, hər yerdə elektrik enerjisi yoxdur, ikincisi, yüksək təzyiqlə çıxarılan sularda vitaminlər tamamilə ölürlər, üçüncüsü, hasilat xərci çox olur və s. Kəhrizlər isə həm orqanizmə faydalı, həm cibə ziyanlı, ən əsası da etibarlı su mənbəlidir".

Koreya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə ölkəmizdə həyata keçirilən "Azərbaycanda kəhriz su sistemlərinin bərpası və təmiri" layihəsi çərçivəsində Ağdam rayonunda istifadə edilən kəhrizlərdə kənd yerlərinin kompleks inkişafı layihəsi əhəmiyyətli tədbirlər sırasındadır. Layihə çərçivəsində Ağdam rayonunda istifadə edilən ilk kəhriz 24 saat fasiləsiz çalışır, su sərfi saniyədə 27 litrə bərabərdir. Bu da 214 ailonun icmalı su, 75 ailə və 90 hektar ökin sahəsi

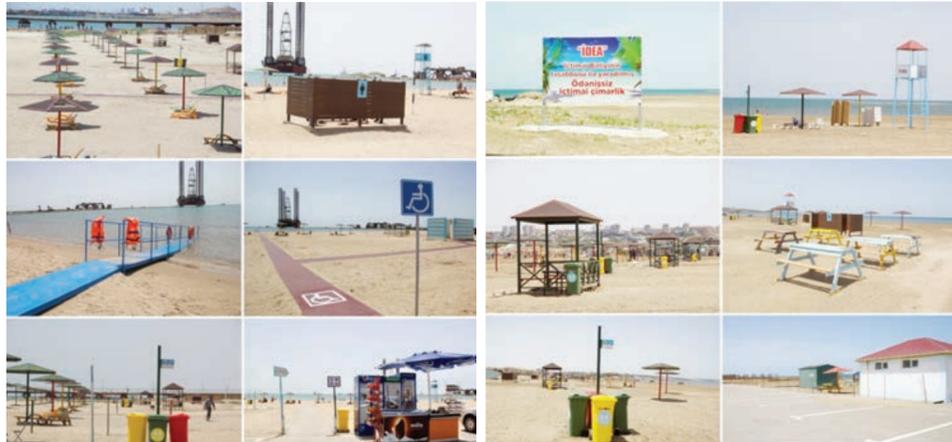
nin suvarma suyu ilə təminatı deməkdir. Dördillik layihə əsasında və dayanıqlı su təchizatı sistemi olan 40 kəhriz bərpası vasitəsilə təxminən 8 mindən çox ailəyə təhvil verilməklə davamlı su verəcək. 2023-cü ildə Cəbrayılın Horovlu kəndində də tikinti-quruculuq işləri başlandı. İşgaldan öncə rayonda 100-dən çox kəhriz erməni vandalları tərəfindən dağıdılıb. Bərdə, Goranboy, Samux, Şəmkir, Tərtər, Tovuz və başqa rayonlarda əhalinin su resurslarına çıxışı imkanını yaxşılaşdırmaq üçün 20-dən artıq kəhriz bərpası planlaşdırılıb.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Torpaqşünaslıq və Aqrarkimya İnstitutunun direktoru, professor Ələvsət Quliyev deyir ki, son dövrlərdəki araşdırmalar kəhriz suyu ilə suvarılan torpaqların məhsuldarlığının daha artıq olduğunu göstərir. Həmin sularda qida elementləri xeyli çoxdur. Kəhrizlər ekoloji cəhətdən təmiz, etibarlı su mənbələri olmaqla yanaşı, həm də tarixi abidələrdir: "Kəhriz sistemlərinin strateji əhəmiyyətli abidələr kimi dövlət qeydiyyatına alınması və mühafizəsinin təşkili zəruridir. Kəhrizlər və üzərində inşa edilmiş abidələr qədim memarlıq nümunələri kimi qorunmalıdır. Onların bərpasında yeni texnologiyaların tətbiqinin mümkünlüyü də istisna deyil. Bu sahədə kənd təsərrüfatı da diqqətə layiqdir, kəndin inkişafı üçün tədbirlər artırılmalıdır".

Qurban MƏMMƏDOV

Çimərliklər yay mövsümünə hazırdırmı?!

Azərbaycanda çimərlik mövsümü hər il iyunun 15-dən başlasada, bu il istilər tez düşüyündən insanlar ayın əvvəllərindən dənizə üz tutublar. Mövsümə hazırlıqla əlaqədar aidiyyəti qurumlar tərəfindən daha öncədən dəniz suyunun monitorinqi aparılır, ictimai çimərliklərdə təmizlik işləri görülür, təhlükəsizlik qaydaları ilə bağlı məlumatlandırıcı lövhələr yerləşdirilir.

dirişlər təqdim edilib. Əlavə olaraq, monitorinqlərin nəticəsi ilə bağlı yerli icra hakimiyyətlərində aidiyyəti icra hakimiyyəti rəhbərliyinin təşkilatçılığı ilə müşavirələr keçirilib və təklüklə, istifadəyə yararsız çimərliklərdən əhalinin istifadə etməməsi üçün müvafiq tədbirlərin görülməsinə dair müzakirələr aparılıb", - deyərək əlavə edib.

Şöbə rəisi qeyd edib ki, Kiçikhəcmli Gömilər Nəzarət və Sularda Xilasətmə Dövlət Xidmətinin ölkə ərazisində ümumilikdə 37 xilasətmə məntəqəsi fəaliyyət göstərir. Bu məntəqələrin dislokasiya ərazisində olan bütün çimərliklərdə sularda təhlükəsizlik tədbirləri xidmət tərəfindən həyata keçirilir.

lərin laborator tədqiqatı aparılıb. Çimərliklərlə bağlı əhaliyə tövsiyələr verilib.

Səhiyyə Nazirliyinin məlumatına əsasən, Bakı şəhərinin Buzovna, Züqulba, Mərdəkan, Şüvəlan, Novxanı, Görədil, Nardaran, Bilgəh və Pirsağdı çimərliklərində dəniz suyunun fiziki-kimyəvi, bakterio-oloji göstəriciləri norma səviyyəsindədir.

Aparılmış monitorinqlərdə əsasən, Səbail rayonunun Şıx, Qaradağ rayonunun Sahil, Suraxanı rayonunun Hövsan, Xəzər rayonunun Türkan, Sumqayıt şəhərinin çimərliklərinin sanitariya-mühafizə zonalarında, eyni zamanda Yalama, Nabran, İstisu, Seyidlilər, cənub bölgəsinin Lənkorən və Astara çimərliklərindən götürülən nümunələrdə dəniz suyunun tullantı çirəkab suları ilə intensiv çirklənmə hallarının hələ də davam etdiyi və dəniz suyunda bakterio-oloji çirklənmə göstəricilərinin mövcud normativlərin tələblərinə cavab vermədiyi müəyyən olunub.

"Sanitariya-epidemioloji salamatlıq haqqında" qanuna əsasən, bu çimərliklərdən istifadənin müvəqqəti olaraq tövsiyə olunmadığı barədə qərar qəbul edilib.

Qeyd edək ki, dəniz suyunun laboratoriyaya müayinələri zamanı sanitariya-kimyəvi (suyun rəngi, qoxusu, üzün qarışıqlar, asılı maddələr, biokimyəvi oksigen tələbatı, neft mənşəli, fenol) və bakterio-oloji (bağıracaq çöpləri) göstəricilər araşdırılır.

Boğulmanın əsas səbəbi nəzarətsiz su obyektlərinin seçilməsidir

Mövsüm boyu çimərliklərdə təhlükəsizliyimizin qayğısına qalan Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Kiçikhəcmli Gömilər Nəzarət və Sularda Xilasətmə Dövlət Xidməti tərəfindən aidiyyəti zəruri təhlükəsizlik tədbirləri görülüb. Xidmətin ictimaiyyətlə əlaqələr və təbliğat şöbəsinin rəisi, daxili xidmət polkovnik-leytenantı Aqşin Əlili bildirib ki, aprel ayından etibarən rayon icra hakimiyyətlərinin məsul əməkdaşlarının iştirakı ilə sahilboyu ərazilərdə monitorinqlər aparılıb. "Monitorinqlərin keçirilməsində əsas məqsəd təhlükəli və istifadəyə yararsız çimərlik ərazilərinin müəyyən edilməsidir. Monitorinqlər zamanı, həmçinin çimərlik operatorlarına təhlükəsizlik qaydaları barəsində bil-

Əsmər QARDAŞANOVA,
"Azərbaycan"

OXUCULARIN VƏ MƏTBUATYAYIMI TƏŞKİLATLARININ NƏZƏRİNƏ!

"AZƏRBAYCAN" qəzetinə

2024-cü il üçün abunə yazılışı davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuatyayımı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
"Azərmətbuatyayımı" ASC	(012) 441-19-91, (050) 322-33-17
"Qaya" firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
"Region Press" MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
"Səma-M" MMC	(012) 594-09-59
"Ziya" LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
"Pressinform" MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
"City press" MMC	(055) 819-09-26

1 illik - 187,20 (yüz səksən yeddi manat iyirmi qəpik) manat

6 aylıq - 93,60 (doxsan üç manat altmış qəpik) manat

3 aylıq - 46,80 (qırx altı manat səksən qəpik) manat

1 aylıq - 15,60 (on beş manat altmış qəpik) manat

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz, redaksiyaya (Tel.: (012) 539-59-33) zəng vura bilərsiniz.

Uğursuz keşiş başını itirib

Revanşistlərin din xadimlərindən vasitə kimi istifadə etmək cəhdləri də puç olur

Hayastanda keçmiş hərbi xunta təmsilçilərinin təşkilatçılığı ilə baş nazir Nikol Paşinyanın əleyhinə keçirilən etiraz aksiyaları davam edir.

Azərbaycan və Ermənistan arasında delimitasiya və demarkasiya prosesinin Hayastan cəmiyyətinin müəyyən bir qismi tərəfindən etirazla qarşılanması, bununla yanaşı, bu aksiyalarda daha çox erməni din adamlarının adının hallanması, ovlarda, aparılan sülh danışıqlarının hərbi-siyasi, diplomatik kontekstdən çıxarılaraq dini aspektlərə yönəltmək cəhdi.

Xalq arasında nüfuzunu itirən keçmiş hərbi xunta təmsilçilərinin din xadimlərindən vasitə kimi istifadə edilməsi açıq-aydın ortadadır. Burada əsas niyyət də bu yürüş erməni keşişin başçılıq etməsidir. Hakimiyyət isə bəyan edib ki, sərhədlərin delimitasiyası ölkənin təhlükəsizliyinin təmin edilməsinin yeganə çıxış yoludur. Buna qarşı çıxan erməni radikalı isə həzrətə Hayastanı növbəti dağıdıcı müharibə

təhlükəsi ilə üzləşdirməyə cəhd göstərirlər. Çünki sərhədlərin delimitasiyasından imtina məhz növbəti müharibəyə legitim səbəblər yaratmaq deməkdir.

Revanşistlər kütləvi etiraz aksiyaları ilə Paşinyanın hakimiyyətə təzyiqlərini artıraraq, sərhədlərin delimitasiya prosesinin dayandırılmasını tələb ediblər. Halbuki indiki situasiyada kütləvi etiraz aksiyaları heç nəyi dəyişə bilməz. Erməni radikalı hələ ötən əsrin 90-cı illərində olduğu kimi, kütləvi etiraz aksiyaları ilə öz hədəflərinə çatma bələklərini ümid bəsləyirlər.

Dünya parlament binasının yerləşdiyi Demirçyan və Baqramyan küçələrinə əlavə polis qüvvələri cəlb edilib. Binanın qarşısına tikanlı məftillər və xüsusi texnika qoyulub. Üçmüddün kilsəsinin keşişi Ruben Zaqaryan deyib ki, Hayastan hakimiyyəti çox təhlükəli prosedura başlayır, insanları sıralayır, din xadimlərinin ikinci dərəcəli adamlar hesab edir.

Zaqaryan vurğulayıb ki, Paşinyan Baqrat Qalstanyanın yanına adam göndərib, onunla görüşməyə çalışıb. "Paşinyan bir həftə əvvəl Baqratın təklif

etdiyi liturgiyaya istehza etdikdən sonra onunla görüşmək təklifi ilə çıxış edib. Aydınır ki, görüşmək istəyirdi, çünki Tavuşda müqavimət ocağının olduğunu anlırdı. Bu ocaq indi də var", - deyərək əlavə edib. Bu arada, erməni keşiş Baqrat Qalstanyan deyib ki, hakim fraksiyadan olan deputatlar hakimiyyətin rəhbərlərini sevdirmək, mükafat almaq üçün bir-birlərinə növbə vermədən çıxışlar edirlər. Qalstanyan ona 2018-ci ildə deputat olmaq təklif edildiyi ilə bağlı sayıqlara toxunaraq bildirib: "Sizdən xahiş edirəm ki, Suren Paşinyanı tapın, soruşun ki, bunu kimə, necə və hansı şərtlərlə təklif edib? O deməyə, mən deyəcəm, amma onu tapıb soruşun, çünki o yoxdur".

Həftələrdir revanşistlər kilsənin imkanlarından istifadə etməyə çalışırlar. Görünür odur ki, Hayastanda daxili siyasi vəziyyət tədricən mürəkkəbləşməyə doğru gedir.

Elçin CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Milli Məclisin rəhbərliyi, deputatlar, parlament Aparatının və İşlər İdarəsinin kollektivləri Milli Məclisin sədr müavini, parlamentin Gənclər və idman komitəsinin sədri Adil Əliyevə qardaş

ALLAHVERDİ ƏLİYEVİN vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Bəxtiyar Sadıqov, Bəxtiyar Əliyev, Elman Məmmədov və İmamverdi İsmayilov Milli Məclisin sədr müavini, parlamentin Gənclər və idman komitəsinin sədri Adil Əliyevə qardaş

ALLAHVERDİ ƏLİYEVİN vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin rəhbərliyi və kollektivi Milli Məclisin sədr müavini Adil Əliyevə qardaş

ALLAHVERDİ ƏLİYEVİN vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Səbail rayonundan Vuqar Zeynalov Milli Məclisin sədr müavini Adil Əliyevə və Azərbaycan Respublikasının Belarus Respublikasında fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Məhərrəm Əliyevə qardaşlar

ALLAHVERDİ ƏLİYEVİN vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının rəhbərliyi və kollektivi Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin sədr müavini Adil Əliyevə qardaş

ALLAHVERDİ ƏLİYEVİN vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Yeni Azərbaycan Partiyasının Mərkəzi Aparatı Milli Məclisin sədr müavini Adil Əliyevə qardaş

ALLAHVERDİ ƏLİYEVİN vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

"AzərEnerji" ASC-nin rəhbərliyi və kollektivi Azərbaycanın Belarusdakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Məhərrəm Əliyevə və Milli Məclisin sədr müavini Adil Əliyevə qardaşlar

ALLAHVERDİ ƏLİYEVİN vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikasının Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyinin rəhbərliyi və kollektivi Milli Məclisin sədr müavini Adil Əliyevə qardaş

ALLAHVERDİ ƏLİYEVİN vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası Məhkəməsinin hakimi İsa Nəcəfov Azərbaycanın Belarusdakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Məhərrəm Əliyevə qardaş

ALLAHVERDİ ƏLİYEVİN vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

«AZƏRBAYCAN» qəzetinin reklam xidməti

539-49-20

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman
Baş redaktor müavinləri	- 538-86-86,	və informasiya şöbəsi - 539-63-82, 432-37-68
	434-63-30, 539-72-39	İctimaiyyət şöbəsi - 538-56-60, 434-55-58
Məsəl katib	- 539-43-23,	İctimai əlaqələr şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11,
Məsəl katib müavinləri	- 539-44-91,	Fototillüstrasiya şöbəsi - 538-84-73,
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Kompyuter mərkəzi - 538-20-87,
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	Mühəssisatlıq - 539-59-33

AZ 1073, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, "Azərbaycan" nəşriyyatı, IV mərtəbə
contact@azerbajjan-news.az
azreklam@mail.ru

www.azerbajjan-news.az

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnməmiş, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəəsində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj 4408 Sifariş 1282

Qiyməti 60 qəpik